

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 2) v
za dva- in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan izv. emši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga voznik red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Gospodarski samoumor Anglije.

Znano je, da je celokupna italijanska industrija z železnicami vred pred polomom, ker nima premoga oziroma se cene istega tako poskočile, da jih nobeno podjetje več ne zmora. Meterski stot premoga stane danes na Italijanskem 20 do 25 lir, petkrat šestkrat toliko nego pri nas. Italija je glede premoga odvisna od Anglije in zadnji čas celo od Amerike, kajti prišlo je tako, da Angliji sami primanjkuje premoga. To je velikega pomena.

Pred vojno je stala Anglija glede produkcije premoga na drugem mestu — takoj za severoameriškim Združenimi državami. Še v zadnjem letu pred vojno je znašala vrednost izvoženega premoga na Angleškem nad 50 milijonov funtov šterlingov, to je približno deseti del celokupnega angleškega izvoza. Temelj angleški močovitosti je bil cenen premog in nizke žitne cene in zdela se je, da so ti viri angleškega blagostanja neizčrpni. Kljub oddaljenosti in produkcijskim stroškom so angleški premogovniki v miru konkurirali z vsemi državami. Pa prišla je vojna — in angleško bogastvo se je izkazalo kot negotovo — odpovedalo se. Danes se mora Anglija sama boriti s pomanjkanjem premoga, zato Italiji ne more pomagati, če bi ji tudi resno hotela, kar pa najbrže niti ne bo. Seveda, angleški premogovniki niso izčrpani, njihovo bogastvo je še ogromno, toda rok ni, ki bi te zaklade dvigale v potrebni meri. Novačen se je najprej usodno potnalo med rudniškim delavstvom. Proizvajalni in transportni stroški in obenem seveda tudi cene premoga so se že lani tako zvišale, da je vlada poleti (1915) določila najvišje cene za premog, ki jih je morala pa kasneje večkrat zvišati, ker je proizvodnje vedno težavnejše in dražje.

Kolikor dlje traja vojna, toliko resnejše postaja na Angleškem premogovno vprašanje. Že v prvem polletju 1915 je angleška premogovna produkcija nazadovala v primeri z mirno dobo za 10 odstotkov ali 30 milijonov ton, to je skoraj dvakrat toliko, nego znaša naša celokupna produkcija premoga. Kako so se posledje razvile produkcijske razmere na Angleškem, ni znano, toliko pa je gotovo, da stoji nasproti zmanjšani produkciji močno narasla poraba. Pomislimo samo, kakšne neizmerne množine premoga rabi angleška mornarica, ki ima neprestano noč in dan zakurjene kotle. Anglija danes v premogovnem vprašanju niti sama sebi ne more pomagati, kamo-li zaveznikom.

Pa ne samo premog, nego tudi žito in druga živila so se na Angleškem silno po-

dražila, kajti radi nevarnosti na morju je neizmerno poskočila voznina. Še nikdar ni Anglija tako jasno občutila, na kako slabih nogah stoji njeno gospodarstvo, nego v tej vojni. Kaj pomaga gospodarstvo nad morji, če je pa zvezano s tolikimi nevarnostmi, kaj pomagajo Angliji vse zaloge v kolonijah, če jih pa ne more spraviti domov po znosljivi voznini in brez večne nevarnosti pred uničenjem? Za 1000 odstotkov so se v sedanjih vojni zvišale pomorske voznine? Kaj takega ne pozna zgodovina. Brodolastniki v nevtralnih državah imajo zlate čase; holandske in danske parobrodne družbe so v enem samem letu zaslužile toliko, kolikor znaša njihova celokupna akcijska glavica — vse na stroške Anglije in deloma njenih zaveznikov. Angleška paroplovba izkrvaveva vsled ogromnih zavarovalnih premij, katerih se zavarovalne družbe ne morejo radovati. Vrlu tega morata gledati angleška industrija in trgovina, kako izgubljata svoja tržišča in ji izpodrivata Amerika in Japonska. Vse to pa je dosegla nemška podmorska vojna.

Tako se je angleško orožje svetovnega gospodarstva na morju obrnilo proti Angliji sami ter se ji čim dalje tem bolj zadržira v drob. Danes ni več nobenega dvoma o tem, da Anglija z zaprtjem morja ni toliko udarila osrednjih vesil, ki moreta prenašati to zaprtje še dolgo brez usodnih posledic, pač pa je zadala svojemu gospodarstvu težko rano, ki je bo ugonobila, ako se ententni narodi ne bodo preje zavedli nevarnosti in zahtevali miru.

Draginjske doklade državnim uslužbencem.

Včeraj je finančno ministrstvo izdalo naredbo o draginjski dokladi državnim uslužbencem:

§ 1. Aktivnim državnim uslužbencem se izplača za l. 1916. v 12 mesečnih obrokih vsakega 1. dne v mesecu naprej državnega doklada. Če nakazovalna oblast najde, da se upravičenost in višina doklade ne da zadostno ugotoviti z dosedanjimi uradnimi pripomočki, tedaj naj pozove uslužbenca, ali soprogo ali otroke, da oskrbe potrebne listine. Če se razmere izpremenijo in s tem povzročijo kako izpremembo v višini doklada, tedaj naj se to tekom meseca sporoči nakazovalni oblasti.

Če stoji uslužbenec v aktivni vojaški službi, tedaj se doklada lahko izplača tistim, ki so upravičeni sprejemati njegovo plačo.

2. Uslužbenec se po njihovem družinskem stanju razdeli v tri razrede: v prvem razredu so samski in ovdovi uslužbenci, ki nimajo zakonite dolžnosti za

vzdrževanje otrok; v drugem razredu so: oženjeni in ovdovi uslužbenci, ki morajo po zakonu skrbeti za enega ali dva otroka; v tretjem razredu so uslužbenci, ki imajo skrbeti za več kakor dva otroka. V državni službi stoječih otrok ni vpoštevati. Ločeni uslužbenci se štejejo za poročene, pa če ni otrok, le tedaj, če imajo skrbeti za ločeno soprogo.

3. Doklada se določi po sledeči shemi: pri letni plači od 10.000 do 14.000 K znaša doklada prvega razreda 580 K, drugega 800 K in tretjega razreda 900 K; pri letni plači 6400 K do izključno 10.000 K doklada za prvi razred 500 K drugi 700, tretji 800 K; pri letni plači 4800 do 6400 K prvi razred 440 K, drugi 620 K, tretji 700 K; pri letni plači 3600 K do izključno 4800 K prvi razred 380 K, drugi 540, tretji 600 K; pri letni plači 2800 K do 3600 K, prvi razred 320 K, drugi 440 K, tretji 500 K; pri letni plači 2200 do 2800 K prvi razred 250 K, drugi 350 K, tretji 400 K; pri letni plači 1600 K do izključno 2200 K, prvi razred 180 K, drugi 250 K, tretji 300 K.

Petletnice je treba pri določevanju doklad prišteti plači.

§ 4. Za praktikante v smislu zakona z dne 25. jan. 1914, člen II; za pravne praktikante v sodnijski službi in za avskultante, za asistente in suplente na državnih šolah znaša doklada prvega razreda 140 K, drugega 200 K, tretjega 240 K. Za one avskultante pa, ki v smislu člena I. črka E. službene pragmatike kot adjutum dobivajo plačo uradnika 10. činovnega razreda znaša doklada prvega razreda 250 K, drugega 350 K, tretjega 400 K.

V paragrafu 4. določena višina doklad velja tudi za poduradnike in slugo v smislu zakona z dne 25. jan. 1914, člen IV., dalje za moštvo varnostne straže (uniformirane stražnike, civilne policiste in policijske agente) in finančno stražo, za nadpaznike in paznike po ječah in kaznilnicah, in končno za pisarniške oficijante in pomožne uradnike obojega spola in za do cela zaposlene pomožne slugo.

Iz čeških katoliških krogov.

se poroča: Sedaj se more napraviti natančnejšo sliko o ciljih, za katerimi gredo voditelji za koncentracijo v češkem taboru. Ne gre se za tem, namesto iz mnogih dosedanjih strank tvoriti eno, v kateri bi se vse druge izgubile. Želi se le zmanjšati število strank in te potem združiti v eno trdno zvezo strank. Notranja programatična samostojnost posameznih delov naj bi ostala nedotaknjena in skupen izvršilni odbor naj bi skrbel za enotno nastopanje na

zunaj. Zadnje naj bi predstavljalo že tako dolgo pogrešano avtoritativno inštanco. To je uradni načrt, ki se je do danes že v toliko udeležev, ko se je posrečilo, da so se štiri meščanske stranke združile v eno: mladočehi, staročehi, realisti in narodni socialisti in sicer v »Narodni stranki«. Za sedaj se ve le toliko, o političnem programu stranke še ni ničesar znanega. Med programom staro- in mladočehov ni bilo nobenih takih nasprotij, ki bi se ne dala pri zeleni mizi lahko in poceni izgladiti.

Čisto drugačno pa je razmerje med narodnimi socialisti in realisti. Tu je mnogo, česar nimajo mladočehi in zopet, kar se ne da spraviti pod staročehski klohub. In ne more se lahko predstavljati, da sta se obe stranki radevolje odpovedali ravno onim programnim točkam, ki so bile pri njihovih pristaših toliko in tako v veljavi. Pričakuje se pa, da se pridružijo z ene strani »Narodni zvezi« organizirani agrarci, z druge strani pa — razen državnopravnih naprednjakov — da se tudi katoliški narodnjaki in konservativni posestniki pridružijo tej zvezi. Seveda se može v katoliškem taboru tej zvezi ustavljajo. Kajti katolike se je, ko se je pripravljala združitev, namenoma prezrlo, pustilo se jih je čakati pred vrati, za katerimi so se združile meščanske stranke. Katoliki morajo sedaj, ker stoji že pred gotovim dejstvom združenja, računati s tem, da predstavljajo te stranke na liberalni podlagi stoječi blok, katere bi v zvezi, katere se želi, bile v veliki premoči, ter bi drugi soudeleženci igrali le ulogo brezupnih priveskov. Tako žrtve pa morejo prinesiti na oltar domovine katoliki in z njimi združeni konservativci le tedaj, ako se jim predloži v podrobno izdelani program, v katerem se jim jamči, da morejo neovirano izvrševati svoj katoliški program. To se tudi že samo po sebi razume!

Vojaški pozdravi.

Prejeli smo: Zahvaljujé se za darove pošiljamo pozdrave čitateljem »Slovenca« in vsem rojakom: Anton Jerman, Anton Kos, Ivan Janežič, Ivan Cotič. — Dolenjski fantje na soški fronti se prisrčno zahvaljujemo za bogata novoletna darila. Zdravi smo še vsi. Srčen pozdrav vsem Dolenjem, posebno pa Trebanjem! Josip Kravcar, Trebnje; Ivan Kravcar, Trebnje; Vid Bregar, Čatež. — Srčne pozdrave iz južnega bojišča pošiljamo staršem, prijateljem in znancom prvostolovci: Desetnik Alojzij Poženel iz Idrije; Ciril Lindič, Novomesto; Ivan Vitrih iz Loža; Ivan Tušar, Spodnja Idrija; Milutin Jesenko, Ljubljana; Franc

LISTEK.

Pismo iz Zagreba.

(Gdč. Lei F.)

Velecenjena gospodična! V Vašem zadnjem pismu mi pišete o Ljubljani, o borbi za vsakdanji kruh, o dragocenih toaletah, katerih pogrešati tudi v tem resnem času ne morejo nekatere dame, in še o mnogih drugih stvareh. Prav isto bi Vam poročal lahko tudi jaz o Zagrebu, kjer se morda še v večji meri kaže prepad med razkošjem in revščino. Treba je zaiti samo iz llice v večernih urah v katero izmed postranskih ulic, ali pa tja gori proti staremu gradu. Prijatelj, ki pozna dobro razmere, mi je pravil, da toliko dragočnosti kot v sedanjem času še ni bilo nikdar nakupljenih pri zlatarjih... Pustimo vsakemu svojo!

Gledališče, dobredelne prireditve, koncerti, kinematografi, vsega tega je tu v izobilju in vse dobro obiskano, razprodano. Na trgu, v gostilnah in kavarnah pa draginja, da človek za tisti denar, ki ga je porabil prej za hrano komaj cel dan, zdaj enkrat sanjkrat ne napolni želodca.

Tu pričakujemo spomladi. Gotovo tudi v Ljubljani. Ampak predznaki so tu morda izdatnejši. Danes sem že videl vrtove, na katerih je pričakovalo grmovje

samo še enega toplega solnčnega poljuba, da pokaže zelenje. In cvetja! Koliko ga je tu! Ampak, veste, tisti bolni cvetovi šmarinic in vijolic in najrazličnejših rož, ki so lepe same v oknih cvetličnih prodajalcev pod svetlobo električnih luči. Tako cvetje dobro pristojna moderni dami s pobarvanimi lici, pripeto na hipermoderno obleko. Vse je tuje potem. Cvetje, obleka in obraz tudi. Samo dve sem videl nedavno, katera so šopki šmarinic prav lepo pristojali. Tiste šmarnice so bile samo spolnitatev k naravni ljubkosti, s katero se brezdomno lahko ponašati draženstni hčerki »ljubljenke zagrebaškega občinstva« g. Irme Polakove.

Gospodična, Vi poznate Zagreb. Poznate tudi tisto kavarno tam nasproti kazališta. V nji je včasih skoraj več Slovencev kot domačinov. Tam na enem koncu biljardira naš Krizaj, zraven dobite lahko Levarja in še nekaj drugih Slovencev. Redni gost te kavarne je tudi gospa Polakova, ki ni samo umetnica na odru, temveč tudi umetnica v tem, da je še vedno mlada, živa in elegantna z okusom in brez pretiranja. Če pogledate skozi kavarniško okno, pa vidite tam od gledališča sem prihajati elegantnega moža, v katerem spoznate našega Borštnika. Tudi Nučiča srečate lahko v opoldanskih urah. Torej kar se tiče gledališča, smo Slovenci tu dobro zastopani.

Pa imamo tudi reprezentanta v krogu »gornjih deseterih« v industriji. Tam za državnim kolodvorom se dviga mogočna

stavba, pred njo pa bela vila. V vili je nastanjena družina našega industrijca Vinke Majdiča, ki je lastnik tega velikega podjetja.

In če obiščete hiše, raz katerih plapolajo bele zastave z rdečimi križi. Tam so velike dvorane, v dvoranah pa postelja pri postelji. Če čitate imena na tablicah nad posteljami, boste srečali marsikatero znano — slovensko. Junaki iz bojnih polj, katere je zanesla usoda semkaj.

In če obiščete grobove? Da tudi med grobovi junakov počiva že mnogoter Slovenec v bratski hrvaški zemlji.

Večkrat me zanese pot tja gori nad mesto in reči moram, da uživam, čeprav sem med grobovi. Samo tisti sprehod pod mogočnimi arkadami je nekaj vreden. To so spomeniki, iz katerih se zrcali vsa moč hrvaške umetnosti. To so spomeniki, od katerih se človek težko loči, čeprav stoji ob grobu samo morda po imenu poznanih. Je vredno si ogledati ta »muzej upodablajoče umetnosti«.

O »Tuškancu« in »Maksimuru« Vam zdaj še ne morem pisati, ker ni še pomlad.

Vi me vprašate: ali se bo našlo pero, ki bo moglo opisati vse dogodke tega velikega časa, katere živi zdaj naš narod. Meni se zdi, da še dolgo ne bo čas za to, ker mi živimo zdaj v času, ko čitamo romane brez knjig in gledamo drame brez odrov.

Stopim na ulico: vojak brez noge, drugi brez roke, tretji brez očesa, četrti slep,

peti s kroglo v pljučih, šesti, sedmi itd. — vsak živa povest. Srečam ženo v črni obleki z objokanimi očmi, ob nji troje nedoraslih otrok — povest. Srečam v večerni uri mlado dekle na ulici, ki gre za »zaslužkom« — povest. Grem na kolodvor: mrtvaški sprevod, truplo junaka so pripeljali domov, da je polože v domačo zemljo. Za vozom stopa mlada žena, morda je živila ob strani moža samo par let, morda samo par mesecev — povest. Stopim v cerkev: vojak kleči pred oltarjem in moli tako ponižno, tako goreče, da skoraj čujem vzdih prošnje za ženo in otroke, katere vse priporoča milosti Srca Jezusovega pred odhodom na fronto — povest. Vzajem v roke »Slovenca« in čitam pisma naših fantov — same resnične, včasih strašne povesti... V vsaki naši hiši so že napisane, a s strašno trdoto v srca vtisnjene zgodovine velikih boli teh osemnajstih mesecev, ki ne bodo nikdar pozabljeni, temveč bodo šli spomini na nje od rodu do rodu.

Velikanski pomen sedanjega časa se mi vidi v tem, da odpira oči, s katerimi moramo jasno gledati težko pot na našo Kalvarijo. Da bi ta čas odpiral tudi srca!

Vi, gospodična, ki ste že pisali lepe povesti in romane, povejte mi, bi li mogli pisati zdaj in o tem, kar se godi okoli nas? Preveč je krvi, grozot in trpljenja! Zato je včasih človeku lahko pri srcu, če more pisati o cvetju in solncu in pomladi...

Pozdravi

P

Založnik Ljubljana. — Hvaležni Bogu in Mariji za dosedanje varstvo, pošiljajo s ko-roških višav prirčne pozdrave čitateljem »Slovenca« slovenski možje: Četovodja Anton Vidmar, Budanje nad Vipavo; Filip Ehart, Korošec; Štefan Škrt, Primorec; Jo-žef Kumar, Primorec; Lovrenc Košir; Franc Štrajhar, Škofja Loka. — Še vedno vsi zdravi in veseli pošiljamo z italijanske fronte najlepše pozdrave: Četovodji Debevc in Mrevlje; desetnič Trtnik; Lozar; Ivan Kos; Mrkun, Vel. Zablje; Ličen, Dornberk; K. Lutman, St. Andraž; Požar, Šempeter; Spacapan, Ozljen; Andrej Poljak, Ozljen. — Srčne pozdrave pošiljamo vsem čitateljem »Slovenca« slovenski fantje: Karl Šusteršič, Ivan Simončič, desetnič Rovše, P. Mežek, Ciril Štebi, Mirko Kempak (?), Fr. Zupan-čič. (Na tej dopisnici je K. Š. narisal uspele karikature: Vidmar nad Ljubljano.) — Najlepše pozdrave pošiljamo slovenski fantje pri pekarni »vražje divizije«: Alojzij Biz-jak, Nemška gora pri Krškem; Franc Gas-ser, Škofja Loka; Andrej Gornik, Sodraži-ca; Anton Drinovec, Drulovka pri Kranju. — Vse Slovence in Slovenke najlepše pozdravljajo slovenski vojaki: Franc Tihelj, Franc Vrenk, Franc Trojček, Franc Vca, Ivan Strah, Jožef Žvalič, Albin Senčar, Jožef Rebolj, Jožef Slokar, Franc Rožnik, Franc Žirovnik, Janez Škodlar, Alojzij Zu-pančič. — Z bojišča ob Iliži pošilja najpri-srčnejše pozdrave gorilcem beguncem, po-sebno št. Florjancem, in vsem junakom ob soški fronti: Karol Debenjak. Srčen pozdrav iz italijanske fronte! Peter Šramek. — Podpisani Slovenci pri divizijski pekar-ni na Krasu pošiljajo prirčne pozdrave svo-jim ljubim družinam ter vsem rojakom! Ig-nac Pečjak, Novomesto; Fr. Vidervol, Ra-kitnica; J. Vadnjak, Šmihel pri Postojni in Janez Podboj, Studeno. — Srčne pozdrave pošiljamo vsem Slovincem in Slovenkam iz bolnišnice v Klosterneuburgu: Desetni-ki: Pogačnik J., Ivanc Fr. in Vidic Anton; infanteristi Brulc Fr., Ukman Pavel, Ce-novac J., Škof J., Plevel Peter.

Angleške storije.

»Kölnische Ztg.« prinaša poročilo iz Londona, v katerem posnema po »Times« članek pod naslovom: »Pogodba v Konopištu«, katerega je spisal v listu »Ninethe-enthe Centuri and Aster« Henrik Vikham Steed. Članek pravi, da nemški cesar, ko je obiskal avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda v Konopi-štu 14 dni pred sarajevskim umorom, ni prišel gledat samo krasnih rožic, marveč, da se je tam napravila posebna tajna po-godba. Cesar Viljem je tam zasnoval svoj veliki vojni načrt. Rusijo je bilo treba za-plesti v konflikt z Nemčijo in Avstrijo, Francosko uničiti, kar se tiče Angleške, se je trdno mislilo, da se ne bo vmešavala. Cesar Viljem je predlagal naj se zopet ustanovi poljsko kraljestvo, kateremu bi pripadali tudi Litavsko in Ukrajina. To bi vladal po smrti nadvojvode Franca Ferdi-nanda njegov najstarejši sin. Za njegovega drugega sina naj bi se ustanovilo novo kra-ljestvo iz Češke, Ogrske, Srbije, slovan-skega obrežja ob Adriji tja do Soluna. Nemško Avstrijo s Trstom bi dobil sedanji prestolonaslednik Karl Franc Jožef. (Kdor pozna pisavo angleškega časopisja, se ne bo prav nič čudil, da natveza svojim bra-lem take storije. Angleži bi radi odvrnili od sebe krivdo za vojsko, zato si izmišlju-jejo vse mogoče in nemogoče reči. Op. ur.)

Iz vojaškega dnevnika.

Moj prijatelj Ivan Bukovnik je od lan-skega julija doli v južnih deželah, tam, kjer smo pred letom živeli veselo in zadovoljno življenje pod južnim avstrijskim solncem. V vojski je moj prijatelj. V vojski, ki nam jo je izdajalec vsilil. Izdajalec, ki smo ga mi že dolgo sumničili, da je pri njem kaj takega mogoče, proti kateremu kar gori naš narod jeze, proti kateremu vse hiti z veseljem v boj. Ta boj nas vse zanima, ve-selimo se poročil s fronte. — Razveselil sem se Bukovnikovega dnevnika. Takole piše:

20. a. v. g. 1915: Zadnji pogled z vlaka na Ljubljano. Vsa bela, meglena. Kako to? Zdaj poleti? — V slovo! Večno? ... Ve-sela, navdušena pesem se oglasi in tisoč src ponavlja: Radi in veseli zoper vero-lomnega!

23. a. v. g.: Dohod na fronto. — Bila je jasna, krasna noč. Luna je razsvetljevala kraški skalnati svet. V mesečni svetlobi je bila narava zares romantična, idilična. — Prvič v življenju sem videl našo krasno Adrijo. Ob morskem obrežju je štrlel v zrak divni grad devinski — spomenik iz naše povestnice. Šel sem tja zamisljen, vdan v svojo usodo, s topjo resignacijo. Zdelo se mi je, da bi motil idilično harmo-nijo kraške noči in morske tihote, če bi mislil drugače. Moja duša se je zamislila. ... Zakaj moraš v boj k bistri Soči? Kdo je kriv? — Italija mora — brez dvoma — poznati, da je s pret ranimi zahtevami ho-tela grdo, egoistično izkoristiti svojega za-veznika. — Problem iredente je desetletja visel kot Damoklejev meč med Avstrijo in

Italijo in hotel uničiti zlati mir. Le politika ptiča noja bi mogla prezreti nevarnost. Ire-denta pa posega tudi pogloboko v usodo jugoslovanstva, da bi mogel mirno gledati našo bodočnost. Ne boš je, naše zemlje, prelepe, presvete za te — nikdar, nikdar! Zato grem rad, da naravnost navdušen v boj! ...

Tekom dveh mesecev na fronti ob naši mili Adriji je šlo vse posreči. Tu pa tam granatni ogenj. Drugače jako enolično. Prve dni oktobra in novembra pri Sv. Martinu. Močno gromenje sovražnih topov, slabo vreme.

1. novembra: Praznik Vseh svet-nikov ... Vsako leto sem praznoval vesel mistični katoliški praznik. Cerkev praznuje praznike kaj primerno ... Narava je za-spala, njena krasota izginja vedno bolj in bolj: naravno je, da v tem času praznujemo spomin Herojev. Življenje je zaspalo — tudi moje življenje hitro mine: po kratki borbi — zmaga, triumf. — Letos se je tej meditaciji pridružila tužna žalost. Praznik Herojev moram obhajati daleč od domače grude, daleč v krajih, ki jih je pozelel sacro egoizmo.

2. nov.: Že na vse zgodaj močna ka-nonada. Profanacija spomina naših rajnih hrabrih junakov. — Ta dan sem prvič na fronti — bilo je to pri neki slovenski stot-niji — čul glasno in skupno moliti sveti rožni venec. Vsa čast zavednim in dobrim katoličanom! Razveselil sem se tega pri-zora ...

22. nov.: Usoda nas je privedla ko-nečno na najtežavnejšo točko na naši fron-ti. Nemo štrli proti nebu gora Sv. Mihaela; nema priča, skrivnostni klicar vsem novo-došlim: »Memento mori!« Prihajaš zdrav, poln lepih načrtov za bodočnost; ljubeče srce dobre mamice morda čuje v tej temni noči in pošila goreče prošnje k Najvišjemu, da naj te čuva, brani; srce najdražjega bitja premišljuje morda dolgo v noč tvojo usodo, ali vendar — memento mori! Kdo ve, kaj ti je odločila ljubeča previdnost dobrega Očeta v nebesih! Ne veš ne ure, ne dneva — memento! — Nemo pričajo neme skale o resnosti položaja. Teren je ves skopan od granat. Krogle švigajo od vseh strani. Za izpomembo tupašam granata ali šrap-nel. Grozno! Komaj sto metrov od mene na desno so padali Lahi kot listje. — Vi-del sem pa tudi naše grobove. Tu počiva ponos našega ljudstva, junaki, ki so na ol-tar domovini položili svoje življenje. — Življenje v strelnih jarkih me je iznenadilo. Morda sem bil le preveč optimističen, a pomislil nisem, da se zbirajo tu ljudje naj-r različnejših nazorov, od vseh štirih vetrov. Zanimivo je to, da se da tudi v gromu in blisku misliti. Celó veliko se misli. — Go-voril sem z nekim svobodomislecem, — jako inteligentnim. — Trdil je, da je libe-ralizem povsem različen od svobodomisel-stva. Jaz sem trdil — da se ta dva pojma v življenju faktično ujemata. To trdi tudi George Fonsegrive. — Tudi indeks je pri-šel na vrsto. Fogazzarov »Il santo«. — V jarkih se mnogo čita. Duševne letargije se naveličaš tudi na fronti. Malokdaj sem si pozelel čitati kako globoko povest ali po-ezijo kakor ravno tukaj.

1. dec.: Nov marš na doberdobsko planoto. Bil je skrajno težaven in negotov marš. Dež je lil kot iz škafa, tema taka, da ni bilo mogoče razločevati svojega so-seda; blata in vode skoro do kolen. Tako smo celo noč tavalili ... Marsikdo se je iz-pozabil izrazi nepotrpežljivosti so se tupa-tam čuli.

25. dec.: Idiličnost in poezija skriv-nostnega božičnega dneva, kje si letos? Mojo dušo preveva danes na fronti melan-holija, želina je miru, želina utehe pod do-mačo streho. — A vendar! Koliko mi ko-risti življenje tukaj! Zdrav se nikdar kakor zdaj. Ako me Bog ohrani bom prinesel iz vojske bogato izkušnjo. Marsikaj novega in neznanega mi je vojska pokazala.

To je dnevnik mojega prijatelja. Ravno tako ali pa še bolj so zanimiva njegova pisma, pisana v jarkih med gromom in bli-skom. 8. dec. mi piše:

— O kako se snominjam, ko sem pri-segel Devici Devic: Tvoj otrok ostanem. — Naj se Ona ozre zdaj name v to dolino krvi. Naj me čuva, ali pa naj me vzame k sebi. — Božja volja naj se v vsem zgodi! — Najiskrenejša Ti zahvala za Tvoj me-mento na Brezjah. Veseli me, da si sam spoznal tajno hrepenenje moje srca. — Kar se mene tiče, bodi brez skrbi, vojaški stan in bivanje tu na fronti je zame kot nekaj noviciat, v katerem si pridobivam mnogo, mnogo izkušenj. Kakih posebnih krvavih epizod Ti ne bom opisoval, jih drugo dovolj. — Piši, ali so že izšle knjige Leonove družbe! Težko pričakujem malo duševnega razvedrila ...

Mnogo imam še njegovih zapiskov, pa naj to zadostuje. Priobčujem njegove za-piske zato, da še kdo drugi poleg mene uvidi, kako se godi našim izobraženim in dobrim fantom v vojski. Bukovnik se je celo svoje življenje bavil z znanstvom, svoj značaj in svoje telo je utrjeval pri »Orlu« na Jesenicah — in tako ga vidim, da je

tudi v vojaški suknji, na fronti, med gro-mom topov, mož na svojem mestu, vesten v dolžnostih, prijazen do tovarišev, poniž-no vdan v voljo božjo in apologet s puško na rami. In upam in vem, da ni Bukovnik eden, mnogo Bukovnikov je med našimi vrlimi junaki. Bog jim daj moč, da pridejo taki tudi nazaj — potrebovali jih bomo.

Naše ljudstvo.

NA FRONTI.

Bil je Marijin praznik; premišljeval sem, kaj naj govorim ljudstvu, posebno de-kletom, v teh težkih in nevarnih časih, kar nekdo močno potrka in krepak vojak-čast-nik vstopi, rekoč: »Prečastiti, rad bi se iz-povedal.« — »Dobro,« rečem, »kar idiva.« — »Tudi sv. obhajilo bi rad sprejel.« Po-gledam na uro. »Pa je že ena in četrt po-poldne,« pravim. — »Sem še tešč,« odgo-vori, »červno prihajam ravnokar od Sv. M...« Šla sva v cerkev. Pot mu je lil po obrazu, plašč je imel ves premočen, čevlje in obleka, kakor bi ju potegnil iz blata. Trdih korakov je pristopil k obhaj-ilni mizi; kamor je stopil in se naslonil, je puščal sledove truda, znoja in mokrote za seboj. Z ginljivo pobožnostjo je prejel Njega, ki daje moč in pogum. Červno sem se premagoval, mi je solza zdrknila po li-cu, ko vidim pred seboj tak zgled samozataje-vanja in požrtvovalne pobožnosti.

Zvedel sem pozneje, da bi ta mlade-nič zamogel pristopiti k sv. obhajilu, tudi če bi ne bil tešč. Dobro bi bilo, da se po-jasni vojakom, ki radi čitajo »Slovenca«, da in kedaj zamorejo pristopiti k sv. ob-hajilu — četudi niso tešči. Gori navedeni dogodek ni tu v bojnem ozemlju osamljen.

× × ×

Ravno sem hotel zapisati par vrstic »Slovenca«, ko stopi v sobo mladenič — tudi častnik — in poprosi za izpoved in sv. obhajilo. Bil je tudi tešč, červno se je bližal poldan. Še isti večer je zginil v jarkih; voščila sva si: »Hoffentlich auf Wiedersehen!« (»Z upanjem na svidenje!«) Bog ve!

× × ×

Lep zgled pobožnosti daje vojakom njih vodnik, ki prihaja redno vsak mesec k izpovedi, in vsako nedeljo pa tudi več-krat med tednom k sv. obhajilu. Sedaj ga vidimo pri sv. obhajilu med vojaštvom, se-daj zopet med drugim ljudstvom. Ne briga se za mrz, dež in blato. Tu kleči na mr-lem, mokrem tlaku med otroci in pripro-stim ljudstvom ter čaka, da pride vrsta nanj, ter prejme z vzgledno pobožnostjo v spodbudo vsem navzočim Njega, ki ne gle-da na razliko ljudij, temveč je enako bo-gat za vse, ki ga na pomoč kličejo in po-gosto prejemajo.

× × ×

Knjige »Družbe sv. Mohorja« smo do-bili — še premalo jih je bilo — treba je bilo še več naročiti — in še vedno povprašujejo po njih. Tudi vojaki jih radi čitajo. Tu pa tam se oglasi v farovžu vojak — večinoma mladeniči iz naših organizacij — proseč kako čtivo. Dobro bi bilo, da bi se voja-kom priskrbelo tu v vojnem ozemlju do-bre knjige. Duhovniki in drugi so veči-no-ma odposlali svoje knjižnice v bolj varne kraje in tako pride človek v zadrego, ker nima primernih knjig na razpolago.

× × ×

Kaj pa v moralnem oziru? Lahko bi bilo bolje, a hvala Bogu, da ni slabše! Ra-zen par deklet in žen, ki tudi v mirnem času niso bile na najboljšem glasu, se naše ženstvo vrlo dobro drži, tako da se je mar-sikdo izrazil, da je za vzgled marsikakšne-mu kraju. — Tu v bojnem ozemlju imamo priliko videti in slišati marsikaj slabega,

a tudi mnogo dobrega, spodbudnega. Vo-jaki iz raznih dežel, različni po narodnosti in veroizpovedi, korakajo tod mimo ramo ob rami v slogi in edinosti proti skupnemu sovražniku, ki hoče iztrgati naše lepo ozemlje izpod žezla habsburškega, a ena trdna misel preveva naše hrabre vojake:

»Tu je slovenski jez, sovrag ne sme tod čez!«

Nikdar!

Podgoričan.

Slovenske žrtve za domovino.

Anton Breg, Jernej Kumrič, Josip Pe-sek, Franc in Miha Radolič in Franc Ules, vsi od sv. Marjete na Dravskem polju so žrtvovali svoje mlado življenje za domovi-no. — Josip Dvoršak, doma od Sv. Jurija v Slovenskih goricah je padel na laškem bojišču dne 22. oktobra 1915. Zapustil je 80letnega očeta in 71letno mater, kateri-ma je bil edina opora. — Padel je meseca novembra 1915 Leopold Klemenčič iz Šo-štanja. — Došla je žalostna novica, da je padel na italijanskem bojišču občepriljub-ljeni Gustav Kokol, doma iz Dobrove pri Mariboru. — Na severnem bojišču je padel Pavel Kožuh, doma iz Zabukovja. — Ju-rij Macun iz Spuhlje pri Ptujju je padel na severnem bojišču. — Od Marije Snežne se poroča, da je padel na laškem bojišču ta-mošnji posestnik Ivan Majcenčič. — Franc Mastnak, od sv. Štefana pri Šmarju je pod-legel ranam v neki bolnici na Primorskem. — Ivan Medved iz Pokleka pri Rajhenbur-gu je padel na severnem bojišču. — Na italijanskem bojišču je padel enol. prost. desetnič Franc Novak od sv. Marjete pri Moškanjcih. — Umrl je v neki dunajski bol-nici dne 18. nov. 1915 za ranami, ki jih je zadobil na laškem bojišču Mate Zugelj, po-sestnik iz Dolenjec št. 5. — Na italijanskem bojišču je padel Anton Prelesnik iz Zden-ske vasi. — Iz Bohinjske Bele se poroča, da je padel 2. nov. 1915 na bojišču v Pod-gori pri Gorici Janez Kunstelj, najstarejši sin iz ugledne družine Križevce. — V Ce-lovcu je umrl dne 30. dec. 1915 za ranami vojak Janez Podobnik iz Vojskega, star ko-maj 18 let. — Dne 4. sept. 1915 je zadela smrtonosna krogla mladostnega junaka Franceta Trdin iz Hrastnika pri Moravčah.

— Smrt za domovino. Dne 4. sveča-na je ubila granata na italijanskem bojišču Damijana in Ignacija Novak. Damijan je bil doma iz Ambrusa, Ignacij pa iz Velike Loke na Dolenjskem. Nenavadno je to, da sta se obadva enako pisala, oba približno iste starosti, oba sta istočasno prišla na fronto in oba je zalotila skupna smrt. Bodi jima lahka domača zemlja, za katero sta dala svoje mlado življenje.

Izpred sodišča.

Oče dolžan dati bolnega sina v sana-torij. Najvišji sodni dvor je pred kratkim izdal znamenito razsodbo, da more sodiš-če premožnega in v odličnem socialnem položaju nahajajočega se očeta prisiliti, da izroči svojega mladoletnega bolnega sina na zdravniško odredbo v zdravljenje ka-lemu zdravilišču. Prvo sodišče je bilo oče-ta te dolžnosti oprostito, vzklicno sodišče pa je v nasprotju s to razsodbo očetu na-ložilo, da izroči svojega mladoletnega sina, ki je obolel na težki pljučni tuberkulozi, v zdravljenje sanatoriju, in sicer v smislu zdravniškega mnenja zdravilišču pri Af-lenzu. Proti temu je vložil prizadeti oče revizijo na najvišji sodni dvor. V svoji vlogi trdi, da se s sodnim sklepom posega v pravice očetovske oblasti, ki mu gre-do nasproti sinu. S sodno odredbo se njegov sin v nepokorščini nasproti svojemu očetu le še bolj podpira sin se itak že brani, da bi se z njim sestal. Najvišji dvor reviziji ni ugodil. V utemeljevanju je med drugim re-čeno: Pri sodnem sklepu ne gre ne za od-

K prodiranju na Valono.

tegnitev ne za omejitve očetovske oblasti, marveč edino le za potrebno postalo sino-vo preskrbitev v zdravilišču, h kateri odredbi je sodišče po § 178. o. drž. zak. nedvomno opravičeno. Kar se tiče meritelne pobiranja sodne odredbe in izražene-ega dvoma, da-li je sin v resnici na pljučih bolan in njegovo takojšno zdravljenje v zdravilišču potrebno (v svrhu okrepitev bi moglo priti v poštev tudi bivanje na de-želi), se opozarja na vojaško-zdravniško, kakor tudi na civilno-zdravniško spriče-valo, v katerih se soglasno ustanavlja pljučna tuberkuloza z dokazom bacilov, shujšanja in malokrvnosti. Iz narave obolelosti je podana potrebnost takojšnjega energičnega zdravljenja. Če je vzklicno so-dišče odklonilo nadaljno preiskavo sina po strokovnih zdravniških in posvetovanje o zdravljenih načinih in zdravljenih možnostih, je se tem le ukrenilo odredbe, ki najbolj odgovarjajo resni naravi sinove bolezni in očetovemu finančnemu in socialnemu stališču ter pravnoveljavne. Zanimiv je ta slučaj, ker se odigrava na Kranjskem, in sicer v sredini Notranjske. Zanimali se bo-mo za to zadevo.

Primorske novice.

Izpod Grada žalostne Matere božje, dne 6. februarja 1916. Marija Mask, o ka-teri smo poročali, da jo je smrtnonevarno ranil šrapnel v glavo, je podlegla rani ter umrla v bolnišnici. Ranika je mati trgo-va Cirila in sestra Antona Fornazarič, zna-nega po goriški okolici pod imenom »Toni Mlekar«, kateremu je koj po izbruhu voj-ske z Italijo granata ubila hčer Gizelo in konja, njega samega pa tako močno ranila v stegno, da še sedaj nosi z veliko težavo brglje po Spodnji Hrušici pri Ljubljani. Ne-srečni družini naše najskrenejše sožalje! — Pa tudi sicer ima letos smrt obilno že-tev ne le v bojni fronti, temveč tudi za njo. Spremili smo pred kratkim k večnemu po-čitku gospodarja in gosposdino biljanskega mlina, Franca in Antonijo Zorn. Vsled za-strupljenja krvi je umrla tudi Terezija Si-lič, soproga cerkvenega ključarja. Bila je blaga žena. Naj počivajo v miru! Družini naše sožalje! — Po dolgotrajnem in dolgo-časnem slabem vremenu, dežju, vlagi in megli so nastopili na Goriškem krásni po-mladanski dnevi. Zime letos ne poznamo, niti one znamenite burje, ki je brila obi-čajno sem s Krasa, jemala ljudem sapo ter pretresla do kosti. Snega še nismo videli letos, razen na železniških vozovih, ki so prihajali iz mrzlejših krajev. Topli dnevi, gorko solnce in mehke noči so prebudile cvetlice iz zimskega spanja. Nežni zvončki nas prijazno pozdravljajo z belo glavico, ljubko dehtijo dišeče vijolice, med grmov-jem se skrivajo rumene trobentice, tudi za-frani silijo iz podzemeljske teme na svitlo pomladansko solnce. Ptice se vesele meh-kega pomladanskega vonja, tu pa tam že kakšna poskuša ubrati svojo pesem v čast Bogu. Kakšen kontrast z lepoto pomla-danske narave in z gromenjem topov, s tu-lenjem in žvižganjem granat, z razpokan-jem šrapnelov, s prasketanjem in regljan-jem pušk in strojnic, ki neprestano po-jejo svojo grozno pesem.

Pismo iz Italije. Pisma, ki pridejo čez švico, poročajo navadno, da se godi našim interniranim ljudem v Italiji dobro. A da ne zaslužijo vsa vere, priča pismo, ki ga je dobil g. A. H. od svoje žene, ki je bila odvedena na binkoštni ponedeljek ob enaj-stih dopoldne z drugimi vred iz Srednjega nad Ročinjem. Pismo je prišlo iz Amerike 30. decembra 1915 in poroča pretresljive stvari. Cordenons, 4. decembra 1915. Spo-ročim Ti, da so nas sedaj preselili blizu me-sta Cordenons. Zelo smo bili žalostni, ker smo morali zapustiti naše kraje in iti tako daleč proč po svetu. Vsi smo zgubljeni ka-kor ovce. V Tribilju smo bili blizu po va-seh vsi domačini skupaj. Sedaj smo se vsi pozgubili. Tukaj nas je prav malo iz Sred-njega: samo štiri družine in z Pušnega dve, drugi so sami Ročinjci in Brici. Vseh sku-paj nas je čez 700! Mi drugi smo v neki artiljerijski vojašnici in smo pod vojaško komando. Zjutraj nam trobi ob sedmih, da vstanemo in zvečer ob devetih. Menažo nam kuhajo tudi vojaki. Tako je, da Bog se nas usmili! Čakamo rešenja tako težko, kot uboge duše. To nas najbolj veseli, ker imamo svojega duhovnika in imamo mašo vsak dan v kasarni. — Nato pove, koliko pisem je dobila in kolikrat je pisala in na-daljuje: Sedaj pravijo, da ne grejo več pi-sma v Avstrijo, zato pišem skozi Ameriko. (Pismo je šlo na tretjo osebo, ki ga je od-poslala iz Amerike naprej.) Tukaj je groz-no dolgčas, nikamor ne smemo iti. Ljudje grozno mrjejo; samo kar spada pod Ročinj, jih je umrlo — 150. (Navede nekatere slu-čajne.)

Dr. J. R.

Umrla je v Trstu gospa Ana Gašperin, roj. Bratina, soproga slaščičarja.

Stanovanja so sedaj v Gorici poceni. V mnogih elegantnih stanovanjih prebivajo razni begunci iz Furlanije. Plačujejo ne se-veda nič najemnina. Saj nimajo tudi komu plačevati.

V Gorici je še okoli 9000 civilnih pre-bivalcev, ki se, ko se strelja, drže večino-

ma pod zemljo. Ko je mirno pa je po uli-cah zelo živahno. Tudi trgovine so odprte, ko je mirno.

Na soškem bojišču je padel narednik Franc Štajer.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil bivši blagajnik s. k. izobraževalnega društva »Zmaga« v Šempolaju France Zupancič. Šest mesecev nismo dobili od njega nobene vesti. Nahaja se v Jekaterinoslavski guber-niji v Rusiji.

Pivo v Trstu se je, kakor kakor smo poročali, podražilo za 5 K pri hektolitru. Sedaj pa nam prihaja iz Dreherjeve pivovarne v Trstu vest, da se bo varenje piva v Trstu sploh ustavilo. Na ta način bomo v Trstu, kjer smo navajeni na Dreherjevo pivo, ostali brez piva.

Proti razširjanju spolne kuge. Te dni so se sešli v tržaški bolnišnici zdravniki in zastopniki občine, policije in bolniške blagajne, da se posvetujejo, kako vsaj zmanjšati nevarnosti spolne kuge, ki se v sedanjih razmerah stra-hovito širi po Trstvu. Po temeljitih po-ročitih in razpravah so sprejeli enoglas-no naslednje točke: 1. mestna občina naj priredi v bivši blaznici pri sv. Justu zavetišče za spolno obolele s 110 poste-ljani (v blaznici je 80 postelj, kar sedaj absolutno ne zadostuje); policija naj tudi v bodoče obrača največjo čuječnost omejitvi skrivne prostitucije; 3. javne institucije, ki razpolagajo z avtoriteto in denarnimi sredstvi, se pozivljajo, da ustanove javne specialistične ambula-torije za te bolezni; (četrti točka je za-plenjena); 5. ista oblast se naprosi, da oprosti aktivne službe kakega zdravni-ka specialista, ki je sedaj v mestu neob-hodno potreben; 6. potom časopisja in z drugimi publikacijami naj se občin-stvo opozarja na kužno nevarnost in na način, kako se ji more izogniti.

Zadušila bi se bila kmalu teta Haipel s svojimi tremi nečaki v starosti od 7 do 10 let, stanujoča v Trstu. Sedeli so v ku-hinji ter vsled plina eden za drugim popa-dali na tla. Sosedje so poklicali zdravnika rešilne postaje, ki je vse štiri ponesre-čence rešil gotove smrti.

Lepa odredba. Restavracija »Evropa« v Trstu, ki ima izjemoma dovoljenje, da sme imeti prostore odprte do polnoči, je uvedla posebne izkaznice. Vsak gost in posetnik oziroma posetnica dobi tako iz-kaznico le takrat, ako in kadar ni o do-tični osebi v moralnem in policijskem ozi-ru nikakega dvoma. Brez te izkaznice v restavracijo nihče ne more.

Hud petelin. 7letna Marija Slatina v Trstu se je hotela poigrati s petelinom. To-da petelin jo je kavnil tako hudo na zgornjo ustnico, da se je morala deklica zateči na rešilno postajo.

Darovi za goriške begunce: Tiskovno društvo v Kranju 300 K; Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani 1000 K; Glasbena Matica v Ljubljani, ves čisti dobiček pri-reditve koncerta dne 22. jan. 1916. 700 K; Župni urad Dobričice 40 K; Kamin Fran-čiška, Dol. vas 10 K; Vidmar Fran, župnik v Tržišču 20 K; Neimenovana 16 K; Oblak Anton, bogoslovec v Tanžberg-u 5 K; Ja-kelji Valentin, Lokoviče 6.60 K; Meta Pur-geršič, Bučka 10 K; Brežan M., Kot 3 K; Župni urad Ambrus 30 K; Triller Martin, Staridvor 3 K; Ljubljanski ordinarijat od sledečih župnij: Šmartno pri Litiji 42 K in 46 K; Ljubno 10 K; Hrestlje 10 K; Ziri 10 K; Zalilog 20 K; Homec 20 K; Dražgoše 20 K; Podzemelj 23 K skupaj 201 K; Županstvo v Litiji od različnih darovalcev 35.50 K; Bolafio, veletržec z vinom v Sp. Šiški na-mesto udeležbe pri dobrodelnem koncertu 20 K. — »Posredovalnica za goriške be-gunce v Ljubljani«, se vsem darovateljem najtopleje zahvaljuje.

Zahvala in prošnja slovenskih begun-cov. Prejeli smo: Begunci iz goriškega okraja in posebno iz Opatjega sela, ki se nahajamo večinoma na Češkem, se prisr-čno zahvaljujemo prečastitemu gospodu de-kanu tolminskemu in deželnemu poslancu za njegov veliki trud in skrb za naš dušni in telesni blagor. Obenem se obračma-naj s prošnjo, da bi nam preskrbel za Velikonoč slovenskega duhovna, da bi tudi mi dostojno opravili svojo velikonočno dolžnost. M. M., Domoradice, p. Vysoke Myto, Češko.

Odlikovan nadučitelj. Gospod nadučitelj Rudolf Vižitin iz Renč pri Gorici, se-daj enoleten prostovoljec in četovodja pri saperski četi 8/3, je odlikovan s srebrnim križcem na traku hrabrostne stetinje.

Glasba.

Ij Na korist goriškim beguncem bode-ta nastopila v koncertu, ki ga priredi »Glas-bena Matica« dne 12. febr. t. l. gosp. prof. J. Tkalič, virtuoz na violončelu in gosp. prof. H. Grus, klavirski virtuoz, oba iz Zagreba. Njihov spored je velezanimiv. Slišali bomo veliko del, ki pri nas sploh še niso znana. Virtuoz na violončelu v celot-nem koncertu sploh še nismo slišali pri nas. Pred leti je nastopil violončelist bivši učitelj »Glasbene Matice« g. Juneč, sedaj so-list na dunajski operi z nekaterimi točka-

mi. Virtuoz violončela so zelo redki. Vsak bo vesel, ki bo slišal gosp. Tkaliča, sve-tovno znanega umetnika. Njegov spored je tako lepo izbran, da bomo občudovati umetnika v najlepših delih violončelske li-terature. Skladatelji so obče priznani veli-kani; njegovi lastni skladbi sta že izredno ugajali v Parizu, v Zagrebu in kjerkoli so jih slišali. Njegov spremljevalec gosp. prof. Gross je pa tudi samostojen virtuoz na kla-virju. Idealno, enotno in harmonično so-delovanje obeh umetnikov nudi, kakor pri-čajo laskave ocene, izvanreden umetniški užitek. Umetnika sta priredila lani in letos v Zagrebu že štiri dobrodelne koncerte na korist vojne oskrbe in zaslužila že mnogo tisočakov v tako blage namene. G. Grus bo nastopil tudi samostojno. Igral bo Skri-abinov »Nocturno« (spisan samo za levo roko), Liadovo »Tibatière á musique« to-bačnico z godbo) in istega skladatelja ka-rakteristično »Selsko mazurko«, prekrasno Wagner-Lisztovo »Izoldino smrt« in Lisztovo fantazijo o Verdijevi operi »Rigolet-to«, ki je ena najbolj učinkovitih klavirskih skladb. Čaka nas torej izredni umetniški užitek, vsak obiskovalec koncerta bo pa ob enem izvršil tudi patriotsko dolžnost, ker bo s svojim prispevkom pomagal oti-rati solze bednih naših bratov goriških beguncev, ki trpe za svojo domovino.

Naša nepremagljiva fronta ob Ita-lijski meji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. februarja. Uradno se raz-glaša:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Na soški fronti.

Iz vojnega poročevalskega stana javlja 8. t. mes.:

Italijani so posebno proti Grižebrdu, Sv. Mihaelu in Podgori oddali vsega vkup pet vagonov težkih granat, a kljub temu in kljub ogromne uporabe ljudi niso mogli ničesar doseči. V štirih brezuspešnih na-padih so imeli Italijani 400.000 mož izgub na mrtvih in ranjenih — naše postojanke pa so ostale neizpremenjene.

Naša fronta je ista, kakor začetkom vojne in vse ogromne italijanske izgube so bile zaman. Edini uspeh teh štirih napadov je v tem, da so se italijanski strelski jarki mestoma približali našim na nekoliko ko-rakov. Ta nenavadna bližina daje pozicij-skim bojem na soški fronti posebno obe-ležje. Tu ne mine sekunda, ne da bi po-kale puške, prasketale strojnice, vršale po zraku ročne granate in treskale mine. Po-noči se vrše ogorčeni boji patroljujočih sprednjih straž, ki gredo vselej na življenje in smrt.

Med neprestanim ognjem izpopolnjuje-jo čete svoja stanišča. Samo tej izredni, požrtvovalni vnemi se je zahvaliti, da se po železnotrdem Krasu razprostirajo krit-ja, ki so pred granatnim ognjem mnogo varnejša, nego vasi na gorskih vrhovih, ki jih sovražnik neprestano brezobzirno ob-streljuje.

Za fronto so barakači tabori, kjer si izmenjano vojaštvo odpočiva. Baračni ta-bori nudijo po ogorčenih bojih kolikor mo-goče veliko udobnost. Pomanjkanje vode, radi katerega so naše čete pred nekaj me-seci najbolj trpele, je odpravljeno. Sedaj dobi vsak bataljon vsak dan dovolj pitne vode, čaja in kave. Radi lažje uprave si vsak polk sam skrbi za hrano. Vsak polk ima svojo lastno tovarno za klobase, ki obilo preskrbuje moštvo, ker gorkih jedil radi večnega ognja ni mogoče drugače spraviti na fronto nego ponoči. Italijanska artiljerija je neprestano na preži ter otvori ob najmanjšem sumu razsipek peklenjski ogenj.

Na splošno se izza končane četrte so-ške bitke ni nič posebnega zgodilo. Osebn-o smo se prepričali, da so poročila vrhov-nega italijanskega vojnega vodstva zlagana. Najprej se je ondi poročalo, da so Ita-lijani pri Sv. Martinu vdrl v naše posto-janke. Dejstvo je, da je 200 mož brez čast-nika prodrlo naprej. Naši so pustili priti Italijane na 30 korakov, jih obsuli nato z ročnimi granatami in jih poglali v beg da-leč preko njihovih lastnih postojank. Naši, ki so odbili napad, so mi pripovedovali, da je cel ponesrečeni naskok opazoval z neke sosedne višine italijanski štab, v ka-terem je bil tudi vojvoda Aosta.

Nadaljnjo lažnjivo poročilo je bilo, da je italijanska artiljerija 30. januarja obstre-ljevala Sv. Martin. Tudi je poročal Cadorna, da je bil naš napad pri Sv. Martinu odbit. Ta napad je sestajal iz enega same-ga moža, ki je z ročnimi granatami uničil deset mož broječo italijansko prisluškoval-no stražo.

Tudi na Doberdolu vse kaže neizmer-no nervoznost italijanske armade, ki se ne more otresti strahu pred našim napa-dom. Ponoči delujejo žarometi in svetilne pištole. Grade se žične ovire. Naši letalci so dognali, da so približno sedem kilome-trov za svojo fronto zgradili betonirano

brambno črto. Ni dvoma, da so Italijani v svojih tehničnih pripravah izredno spretni. Neutrudno vrtajo in razstreljujejo svoje postojanke. Njihove jamske utrdbe so ide-alne. Toda tudi te s čebelno marljivostjo izvedene zgradbe in dela dokazujejo le strah pred našo ofenzivo in ta nervoznost ni prizanesla niti njihovi artiljeriji. Nepre-stano se čuti napadano in dasiravno po množini nadkriljuje našo, se vendar kaže nesistematično vznemirjenje zlasti v nje-nem zaključnem ognju.

Doberdolska fronta je močno zasede-na. Večina italijanskih častnikov je oprem-ljena z oklepi, ki proti infanterijskemu og-nju ne nudijo nobenega varstva, pač pa ovirajo svobodno gibanje. Naši se norču-jejo iz teh srednjeveških železnih vitezov ter menijo, da jim to ne bo pomagalo.

Avstrija mogočnejša kakor za princa Evgena.

Stockholm. Pod napisom: »Napredu-joča moč Avstro-Ogrske« izvaja štokholm-ski list »Aftonbladet«: Monarhija se med vojsko ni le v največji težavi trdno drža-la, marveč pokazala je celo vedno napre-dujočo moč. Ko je izbruhnila vojna, je bila avstrijska armada dobro izurjena, a števi-lo ni zadostovalo; da bi bila mogla zavzeti že dolgo nameravani napad Rusov. Itali-janski vojaški ataše na Dunaju je sodil, da je izbrala Avstrija sredi majnika 1915 vse svoje sile. Italija je zato mislila, da more brez nevarnosti napasti monarhijo, toda v Rimu so se bridko zmotili. Čudovito je, da je bila monarhija močna dovolj odbiti Ru-se in Italijane in da si je istočasno pridobila uspehe na Balkanu, ki dovedejo v po-vestnici »krvavega polotoka« novo dobo. Četverosporazum je doživel tam svoj Se-dan. Desetletja sem so bile balkanske dr-žave skoraj vazali Rusije, to politično po-slopje se je zdaj porušilo. Slovanstvo na Balkanu si je Avstrija deloma podvrgla, deloma postala njegov prijatelj. Po položit-vi orožja v Črnigori so izgubljeni za Rusijo vsi Jugoslovani. Istočasno z dogodki na Balkanu je poražena tudi Italija na vzhod-ni obali Adrije. Po vojski, s katero so ho-teli Italijani postati gospodarji Adrije, so bili pregnani. Monarhija pod cesarjem Fran-cem Jožefom je zdaj mogočnejša, kakor kdaj po dneh princa Evgena.

Izmenjava invalidnih vojni ujetnikov med Avstrijo in Italijo.

Curih. Glasom »Tribune« so se med Avstro-Ogrsko in Italijo potom Rdečega križa vršila pogajanja za izmenjavo inva-lidnih vojni ujetnikov. Izmenjava se ima izvršiti začetkom aprila.

Prodiranje v Savojsko.

Francoške skrbi.

Genf. 9. febr. General Verraux pripo-veduje v listu »L'Oeuvre«, da je prejel Ca-dorna od štirispোরazuma naročilo, naj za vsako ceno drži soško fronto. Francoška se boji katastrofe, če bi sovražnik po pre-doru soške fronte pričel prodirati proti Sa-vojski. Načrt bi bil seveda zelo dalekose-žen, vendar pa organizacija sovražnikov obvlada tudi take naloge.

Napetost med Angleško in Italijo.

Bukarešt. 9. febr. »Epoca« poroča iz Rima: Nasprotstva med Anglijo in Italijo so postala zelo resna. Upajo pa, da se bo-do pogajanja radi premoža in voznine ugodno končala.

Notranji položaj v Italiji.

Lugano. 9. februarja. Rimski dopisnik lista »Corriere del Ticino« piše: Če izvza-memo okoliščino, da se v večjih mestih Italije vidi mnogo vojakov, semtertje kra-jevne proslave kakega intervencionistične-ga poslanca ali pa sodelovanje javnosti pri narodnem posojilu, bi skoro mislili, da Ita-lija ni zapletena v krvavo vojno, ki traja že osem mesecev. Tako mirno se odigra-va življenje Italijana. Postalo je vse draž-je, pa ljudje samo godrnjajo in godrnjaje prenašajo dalje večje izdatke. Drugačen je položaj na kmetih. Vznemirljiv je pa polo-žaj industrijskih krogov zaradi pomanjka-nja premoža in zaradi težkoč pri voznini. Ti krogi ustvarjajo ozračje, ki grozi mini-strstvu z neprijetnostmi. Sestavili so dol-go vrsto očitanj proti ministrstvu Salan-dra. Očitajo, da Salandra še ni napovedal vojske Nemčiji, da se ni udeležil balkanske in dardanelske ekspedicije in da pristop Italije k ententi Italiji še ni prinesel pred-nosti, katerih so pričakovali. Ta očitanja so postala nevarnejša šele zadnji čas, ko je nastopila kriza zaradi pomanjkanja pre-moža in visoke voznine. Nezmožnost an-gleske vlade, da bi temu odpravila, po-vzroča tako nevoljo proti kabinetu, da je pričakovati delne izpremembe lastne vla-de. To pa ne bo imelo nobenega vpliva na nadaljevanje vojske. Celu največji nasprot-niki Salandra bi sedaj ne bili za drugo po-litiko kot za izvojevanje končne zmage. Vojni hujskači pišejo dan za dnev dolge članke, ki se vsi končavajo s pozivom: »Vojska proti Nemčiji!« »Popolo d'Italia« pravi, da bi se položaj, ako se napove voj-ska Nemčiji, takoj zjasnil v korist Italiji. Poleg tega bi po vojni napovedi Nemčiji naravno izginilo tudi nezaupanje Angleške proti Italiji in Angleška bi tedaj Italiji pre-skrbela z vsem potrebnim.

Cadorna in Sonnino.

»Neue Zürcher Nachrichten« poročajo iz Milana: Potrjuje se, da vladajo še vedno trajna nasprotstva med Cadorno in Sonninom. Sonnino vedno nujneje zahteva, naj se Italija z močnimi četami udeleži akcije na Balkanu, ker sicer ne more več nositi odgovornosti za zunanjo politiko. Cadorna mu pa vedno pošlje železen odgovor: »Ne moremo!«

Briandovo potovanje v Rim.

Pariz. (Kor. ur.) Državni podtajnik za artiljerijo in strelivo Thomas je prideleni mu general Dumezil, bosta spremljala Brianda na poti v Italijo.

Zakaj obišče Briand Rim.

Lugano. »Secolo« poroča, da je baje izjavil Briand: V Rim potujem da se izpopolni sloga in enoten nastop sporazuma in da se zopet prebudi ministrijski vojni svet, ki je takorekoč zaspal. V Parizu naj se ustanovi periodično zbirajoči diplomatski vojni svet pod Briandovim predsedstvom, ki naj se ga udeležujejo veleposlaniki in drugi zastopniki sporazumnih velesil.

Italijanski industriji groze z zapretjem tovarov.

Ženeva, 8. februarja. Iz Turina se poroča, da je zveza industrijev naznanila vladi, da se bodo morale 15. februarja zapreti vse tovarne, ako bo pomanjkanje premoga trajalo dalje.

Zvišanje tovarnih tarif v Italiji.

Italijanska vlada je izdala dekret, s katerim dovoljuje paroplovnim družbam, ki imajo državno podporo, da smejo zvišati tovarne tarife za 25 odstotkov.

Kriza v italijanski svilni industriji.

Curij, 9. februarja. Tajnik delavske zbornice v Como je izdal poročilo, iz katerega se vidi, da grozi kriza v svilni industriji. Tajnik predlaga, naj se vnovič skriči delovni čas in zahteva, da vlada takoj poseže vmes.

Vojska z Rusi.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 9. februarja. Uradno se razglša:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. februarja. Veliki glavni stan:

Odbili smo manjše ruske napade pri Illuxetu, severozahodno od Dvinska kakor tudi 6. februarja na naše postojanke poljskih straž podvzeta podjetja ob železnici Paronoviczy—Liachowicz.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 7. februarja. Pri Rigi silovit artiljerijski boj. Pri Jakobovem so naši prostovoljci in kavaleristi izvedli ob reki Susej posrečeno poizvedovanje onstran sovražnih žičnih ovir in preprodili Nemce. Na desnem krilu postojank pri Dvinsku je granata zadela nemški oklopni avtomobil, ki se je pomikal naprej; avtomobil je razbit. Nemci so obstreljevali kolodvor Likyno (12 km severozahodno od Dvinska) s težkimi topovi. Naše čete so dognale, da se nemška letala poslužujejo naših znakov. V odseku bojne črte generala Sečitskega (severno od Bojana) smo razstrelili mino pod sovražnimi strelskimi jarki, ki so bili obdani z žičnimi ovirami; jarki so se zasuli, žične ovire poškodovale. Kmalu po eksploziji so naše čete napadle in zasedle zasute jarke in obmetavale sovražnika z bombami. V jarkih so našle mnogo trupel. V istem kraju se je splazil deseterik Gluschenko — v resnici mlada deklica po imenu Černiavska — med sovražne žične ovire in izvedel kljub težki rani na nogi, ki je bila poleg tega še zlomljena, svojo nalogo ter se nato priplazil nazaj v naše jarke.

Z BESARABSKE FRONTE.

Črnovice, 9. februarja. Zadnji čas se čuje v mesto strašno grmenje topov. Z višine Habsburg se nudi ponoči strašen prizor. Od zahoda in severa se neprestano vidi, kako se zasvetijo strel in čuje se živžganje granat. V smeri proti Bojanu se je videlo kar celo ognjeno morje. Dne 2. t. m. popoldne je priletel nad mesto ruski letalec, ki pa ni vrgl nobene bombe. Ko so ga obstreljevali, je letel nazaj.

JAPONSKA IN FRANCOSKA POMOČ OB BESARABSKI MEJI.

Iz vojnega tiskovnega tana poročajo: Naši častniki izjavljajo, da vodijo tehnična dela Rusov ob besarabski fronti japonski in francoski častniki. To potrjuje slutnjo, da Rusi niso samo čet, marveč tudi tehnično moštvo izvežbali nalašč za besarabsko fronto. Zadnji napad so Rusi nameravali izvesti nepričakovano, na predvečer pa sta se zglasila dva begunca pri naših četah. Pri običajnem zaslišanju sta izjavila, da bodo Rusi prihodnji dan splošno napadli.

IZJAVE RUSKEGA VOJNEGA MINISTRA.

Pariz. (Kor. ur.) Zastopniku »Journal« je izjavil ruski vojni minister Polivanov: Pomanjkanje streliva, ki se je začutilo koncem 1914 in je postala meseca decembra vznemirljivo, je došlo na svoj višek ravno pred enim letom in je postalo usodno majnika in junija 1915. Pomanjkanje streliva je prisililo brezpogojno rusko armado, da se je morala umakniti, četudi je zasluzila radi svoje hrabrosti in načina vojskovanja zmago. Zdaj, izjavil je minister določno, se le še spominjamo na municijsko krizo. Ruske baterije, o katerih se je navadil sovražnik, da ni več računil z njimi, je zopet občutil. Potrebni so bili zato velikanski napori in strogi ukrepi. Skoraj vse se je moralo iznova nabaviti, ker je bila navezana Rusija prej na velike dobave iz inozemstva, posebno iz Nemčije. Duh med četami je izvrsten; Rusija razpolaga vsled zadnjih obsehnih pozivov z 1 in pol milijona mladih rekrutov, s katerimi se lahko nadomeste čete na bojišču. S podaljšanjem vojske so rastle sile zaveznikov.

RUSI OGORČENI NA ANGLEŽE.

Stockholm. »Nowoe Vremja« izvaja v uvodniku: Rusko javno mnenje je zelo ogorčeno na Angleže. Ko so se ustalili Angleži na Gallipoliju, se je splošno sodilo, da ostanje tam in da odpro morske ožine. Pozneje se je pa udomčila v Rusiji prislovica: »Anglija se vojskuje do zadnjega ruskega moža.«

ŽELJA PO MIRU V RUSIJI.

Budimpešta. Neka visoka oseba, došla iz Bukarešte, je izjavila sotrudniku »Az Esta«, da se zavzema cela ruska vlada za takojšen mir. Tudi častniki so večinoma za mir, a car in nekaj visokih generalov je za nadaljevanje vojske.

NOVI RUSKI MORSKI VELIKANI.

Berlin, 9. febr. »Kreuzzeitung« piše: Rusko brodovje je dobilo štiri nove linijske ladje tipa »Gangut«. V morje so jih spustili 1. 1911, obsegajo po 23.400 ton in imajo po 12 30,5 cm in 16 12 cm topov. Popolnoma so bile izdelane jeseni 1. 1915. Poleg tega bodo v najhujšem času dogotovljene štiri nove oklopne križarke, ki bodo obsegale po 32.500 ton in imele po 12 35,6 cm in 24 13 cm topov. Dolgi bodo ti velikani po 228,5 m, široki pa 30,5 m.

IZ GALICIJE IN POLJSKE.

Dunaj, 9. februarja. Vlada je na prošnjo gališkega deželne odbora in poljskega kluba dovolila milijon kron podpore ljudskošolskim učiteljem v Galiciji, ki so bili prizadeti od vojske.

Krakov, 9. februarja. Avstrijske oblasti so sklenile, da pošljejo velik del v Avstriji interniranih Poljakov iz Rusko-Poljske nazaj v domače kraje.

Krakov, 9. februarja. Listi poročajo: Mesto v Švici bivajočega poslanca grofa Aleksandra Skarbeka bo za podpredsednika poljskega kluba imenovan poslanec dr. Glabinski.

INTERNIRANE POLJAKE POSILJAJO DOMOV.

Krakov. Avstrijske oblasti so sklenile, da pošljejo velik del interniranih Poljakov iz Rusko-Poljske domov. Zazdaj pošljejo domov v Drosendorfu in v Karlsteinu internirane Poljake.

RUSIJA NAJELA NA JAPONSKEM 50 MILIJONOV JENOV.

Petrograd. (Kor. ur.) Petrograjska brozjavna agentura poroča iz Tokia: Podpisala se je pogodba, s katero se je najelo na Japonskem posojilo 50 milijonov jenov, da se pokrijejo ruske državne. Posojilo se obrestuje s 5 odstotkov in se vrne čez eno leto.

PREPOVED UVOZA VEZANIH KNJIG V RUSIJO.

Petrograd. (Kor. ur.) Ministrijski svet je prepovedal uvoz vezanih knjig.

ZA POLJSKO VSEUČILIŠČE V KIJEVU.

Dunaj. Nemškim oblastem v Vilni se je izročila spomenica za upostavitve poljske univerze v Vilni. Bivše slovito poljsko vseučilišče v Vilni so bili Rusi zatrli; sedaj, ko je že prejel glavno mesto Poljske svojo univerzo iz nemških rok, naj pride Vilna na vrsto. Financielno plat vprašanja je prevzela mestna uprava.

POŽARI V JUŽNI RUSIJI.

Krakov, 9. februarja. »Nowa Reforma« poroča iz Odese, da je zadnji čas zelo veliko požarov v južnoruskih obrežnih krajih. Ker listi pristavljajo, da so se uvedle preiskave, slutijo, da je bilo nalašč zažgano, posebno ker so zgorele tudi zaloge živil in vojnih potrebščin.

MILJON LITVINSKIH BEGUNCEV.

Stockholm, 9. februarja. Pomožni odbor za litvinske begunce je dognal, da je polovica litvinskega prebivalstva — okoli 1 milijon — na begu.

Naročajte „Slovenca“!**Naše čete pred Tirano. — Razorožitev Črnogore končana.****AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 9. februarja. Uradno se razglša:

Sprednje čete c. in kr. vojnih sil, ki operirajo v Albaniji, so prekoračile reko Izmij in zasedle kraj Prezija in višine severozahodno od tam. Sovražnik, ostanki srbskih čet, italijanski oddelki in najemniki Essad paše, se je izogibal boja in se umika proti jugu in jugovzhodu. Kratek boj se je vnel le, ko se je zasedel kraj Valja (8 km severozahodno od Tirane), sovražnika smo vrgli. Naši letalci so zadnji čas večkrat uspešno metali bombe na tabore čet pri Draču in na v pristanišču zasedrane italijanske parnike. V Črnigori je položaj neizpremenjen miren. Razorožitev je zaključena.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. februarja. Veliki glavni stan:

Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

Pomorski boji v Jadranskem morju.

Pariz, 8. februarja. (Kor. ur.) Uradno poročilo mornarice:

Zvečer, 6. februarja, sta zadeli dve angleški križarki in ena torpedovka francoskega brodovja, ki stražijo prevoz srbske armade, na Jadranskem morju, na štiri sovražne torpedne rušilce. Rušilce so takoj obstreljevali; bežali so v Kotor. Drugo jutro je obe zvezni ladji iznova napadel pred Dračem sovražni podmorski čoln, ki je poizkušal potopiti angleško križarko. Torpedo pa ni zadel in podmorski čoln, ki smo ga zasledovali, ni mogel ponoviti napada.

Črnogorski ministri in sklepanje o miru.

Sočija, 9. febr. »Utro« objavlja pogovor s črnogorskima ministroma Marko Radulovićem in Risto Popovićem, ki sta ostala v Podgorici. Ministra sta izjavila, da nista samo od kralja pooblaščenca skleniti mir, marveč na podlagi § 16 črnogorske ustave k temu tudi upravičena. Kralj jima je izročil vse ministrske portfelje, tako da ni izvemši ministrskega predsednika Mijskoviča, ki biva v inozemstvu, razen teh dveh nobenega črnogorskega ministra.

Tudi Essad paša se želi umakniti na Krf.

Genf. Iz Aten poroča »Republiquain«: Essad paša je vprašal srbsko vlado, če se more podati s svojo armado na Krf, če bi moral opustiti obrambo Albanije.

Poziv Angliji, naj pomaga Srbom.

Genf. Francoski vojaški kritik polkovnik Rousset izvaja: Z največjimi težavami so spravili tretjino srbske armade dozdej na varno. Ker se obotavlja laška mornarica pomagati Srbom, mora nastopiti Anglija s podvojenim naporom.

Ostanki srbske armade ne nameravajo briniti Albanije.

Genf. »Guerre Mondiale« izvaja: Dohod srbskega prestolonaslednika na Krf dokazuje, da ostankom srbske armade ni več naročeno, naj se resno branijo.

Umikanje Italijanov proti Valoni.

Genf, 9. februarja. »Nouveliste« poroča iz Aten, da se v Draču in Kavayi izkrcane laške čete umikajo proti Valoni.

× × ×

Z macedonske fronte.

»Wiener Allgemeine Zeitung« prinaša naslednje poročilo agencije Havas iz Aten: Potrjuje se, da se opaža med nemškimi četami v Bitolju veliko delovanje. Oblasti so potniški promet ustavile.

Grški in rumunski konzul v Bitolju odpoklicana.

Sočija, 9. febr. »Agence Telegraph. Bulgare« poroča: Z ozirom na vsled zadnjih dogodkov nastali vojaški položaj sta grška in rumunska vlada v soglasju z vojaškimi oblastmi odpoklicali svoja konzula iz Bitolja.

Kdaj se prične napad na Solun.

Rotterdam. Solunski uradni krogi sodijo, da ne pričakujejo zdaj avstro-nemško-bolgarske ofenzive na Solun. Minister Radoslavov in Žekov in kralj Ferdinand so se odpeljali v Nemčijo, kar dokazuje, da ni pričakovati važnejših vojaških in političnih dogodkov zdaj.

× × ×

Bolgarski kralj v nemškem glavnem stanu.

Berlin, 9. februarja. Bolgarski kralj se je pripeljal v nemški glavni stan, kjer ostane več dni. Spremljajo ga tudi min. preds. Radoslavov in vrhovni poveljnik bolgarske armade general Žekov. Na razgovore v glavni stan sta se pripeljala tudi državni kancler dr. pl. Bethmann Hollweg in državni tajnik zunanjih zadev pl. Jagow.

Bolgarsko-rumunski spopad.

Haag, 9. februarja. »Central News« poroča: Bolgarski mornarji so po Donavi merili globočino, pri čemer so naleteli na rumunske obmejne straže. Rumuni so pozvali Bolgare, naj se umaknejo, in ker ti tega niso hoteli storiti, so Rumuni pričeli streljati. Bolgari so se nato umaknili.

Bolgarija in njene sosedje.

Sočija, 9. februarja. Ministrijski predsednik Radoslavov je izjavil, da je od vladarskega sestanka prenehalo vse rusofilsko gibanje v Bolgariji. Nadalje je rekel, da bo Bolgarija storila vse, da olajša žalostni položaj Grške. Stališče kralja Konstantina v Bolgariji simpatično umevajo. Z ozirom na Rumunijo je izjavil Radoslavov, da bo Bolgarija nasproti Rumuniji do skrajnosti korektna in prijazna.

× × ×

Grška zbornica.

Berlin, 9. februarja. »Vossische Ztg.« javlja iz Ženeve: Petit Journal poroča iz Aten, da grški vladi debata o interpelaciji glede zunanje politike ne bo ljuba. Vsa poročila iz zbornice so cenzurirana.

× × ×

Rumunski kralj kralju Petru.

Bukarešt, 9. februarja. Atenski listi poročajo, da je rumunski kralj Ferdinand ob grškem novem letu poslal srbskemu kralju Petru naslednjo brzojavko: »Njegovemu Veličanstvu kralju Petru srbskemu v Solunu pošiljam ob priliki novega leta svoje najpriskrnejše častitke. Moje misli se dvigajo k Vašemu Veličanstvu z izrazom moje najodkritosrčnejše simpatije. Ferdinand, kralj rumunski.

Rumunija in voja.

Kolonja, 9. febr. »Kölnische Ztg.« prinaša razgovor z nekim rumunskim politikom. Ta je izjavil, da je izključeno, da bi Rumunija zelo drago oboroženo nevtralnost v zvezi s splošno gospodarsko stagnacijo mogla trajno prenašati. Slej ali prej bo Rumunija morala nastopiti. Po odgovor, kam bo stopila, se ne sme iti v Bukarešt, ampak na deželo, kjer narod čisto mirno pričakuje dogodkov. Armado ima kralj v rokah in ji ravnotako ukaže marširati v enem ali drugem smislu. Široki krogi sodijo, da se bosta tekom še najbrže dolge vojne osrednji sili vendarle sporazumeli z Rumunijo glede ogrskih Rumunov.

Ultimata ni bilo.

Rotterdam, 9. februarja. Iz Bukarešte poročajo, da niso resnične vesti o ultimatu osrednjih sil radi angleških žitnih kupcij.

Rumunija in Rusija. — Za Besarabijo.

Bukarešt, 9. februarja. Carpova »Moldova« ima članek »Vojna proti Rusiji«, ki vzbuja pozornost: »Hočemo vojno, ker hočemo zmagati svetnega sovražnika, da zaokrožimo Besarabijo od Hotina do morja in od Pruta do Dnestra. Besarabija je naša last. Brez Odese ne moremo ostati. Vojna proti Rusiji!«

Rusija zavrla mejo proti Rumuniji.

»Südsl. Korr.« poroča iz Bukarešte, Vsled velikega premikanja čet v severni Besarabiji so ruske oblasti zaprle tamošnjo mejo proti Rumuniji. Rumunija sedaj pošilja konje preko Galaca.

Nemčija in Amerika.

London, 9. februarja. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Newyorka, da se še ne more reči, če je optimizem amerikanskega časopisja o skorajšnji rešitvi vprašanja »Lusitanije« upravičen. Celó Wilson se še ni končno odločil. Računa se pa lahko, da če bi celó Wilson ne mogel sprejeti nemških ponudb, bi jih zavrnili v taki obliki da bi ostala možnost nadaljnjih pogajanj.

Turčija v vojski.**Odločilna bitka v Mezopotamiji.**

Genf, 9. febr. »La Presse«, »Echo de Paris« in »Gaulois« izvedo, da divja od sote naprej v Mezopotamiji odločilna bitka. Doslej izvajajo Angleži najljutejši odpor.

Podmorski čoln v Črnem morju.

Iz Sebastopola se poroča: Ruske torpedovke so zapazile ob anatolski meji sovražni podmorski čoln, ki so ga preganjale in živahno streljale nanj. Podmorski čoln je spustil torpedo, ki pa ni zadel. Podmorski čoln se je potopil, prekljnan po kosih granat. Izid boja ni znan.

Boji na zahodu.

Berlin, 9. februarja. Veliki glavni stan:

Naše čete so naskakovale zahodno od Vimy prvo francosko četo v širokosti 800 metrov, ujele so nad 100 Francozov in so zaplenile pet strojin. Južno od Somme so vdrli Francozi zvečer zopet v mal kos nemškega jarka.

V gozdu Pretre je sestrelila naša pehota neko sovražno letalo, ki je padlo goreče na tla. Oba letalca sta mrtva.

Vrhovno vojno vodstvo.

Dnevne novice.

+ Odlikovanih je državnih uradnikov zaradi med vojsko pridobljenih zaslug približno 1500.

— **Komturški križ Franc Jožefovega reda z zvezdo** je podelil cesar namestniškemu podpredsedniku Henriku pl. Attens - Heiligenkreuz v Trstu, dvornemu svetniku c. kr. deželne vlade v Ljubljani Rudolfu grofu pl. Chorinski, predsedniku policijsk. ravnateljstva v Trstu dr. A. Manussi pl. Montesole, namestniškemu podpredsedniku dr. Ferdinandu grofu Stürgku v Gradcu.

— **Komturški križ Franc Jožefovega reda** je podelil cesar dvornima svetnikoma v Gradcu Antonu Underrain pl. Meysing in Lotarju Weyda vitez pl. Lehrhofen, ravnatelju finančnega deželnega ravnateljstva v Gradcu dr. Engelbertu Pilz pl. Wernhof, ravnatelju državnih železnic, dvornemu svetniku dr. Rudolfu Schmitz in dvornemu svetniku drž. železnice dr. Albertu vitez pl. Ostheim.

— **Plemstvo** je podelil cesar dvornemu svetniku dež. vlade v Celovcu Oskarju Lobmeyer.

— **Viteški križ Leopoldovega reda** je podeljen dvornemu svetniku dr. Emilu pl. Celebrini v Trstu in dvornemu svetniku v Gradcu dr. Henriku Mayrhofer pl. Grünhübel in dvornemu svetniku ravnatelju skladišč v Trstu dr. Henriku Matheusche.

— **Viteški križ Leopoldovega reda** je podeljen predsedniku deželnega sodišča v Ljubljani Adolfu Elsner in načelniku rudarskega ravnateljstva v Idriji dvornemu svetniku Jožefu Billek.

— **Red železne krone 3. vrste** je podelil cesar voditelju okrajnega glavarstva v Ljubljani vladnemu svetniku dr. Henrik pl. Cron, voditelju okr. glavarstva v Beljaku vladnemu svetniku Aleksandru vitez pl. Pawlowski pl. Jaroslaw, voditelju glavarstva v Pulju nam. svetniku Rudolfu grofu Schönfeld, voditelju glavarstva v Radgoni nam. svetniku Henrik grofu Stürgku, vladnima svetnikoma v Celovcu dr. Arturju Trotter in dr. Antonu Vitič, višjemu finančnemu svetniku v Trstu Abbrederis, višjemu fin. svetniku v Ljubljani Ferdinandu Avian, višjemu deželnosodnemu svetniku Matiju Rutar v Gorici, dež. šolskemu nadzorniku v Celovcu Jožefu Benda, dež. šolskemu nadzorniku v Trstu dr. Robertu Kauer, namestniku ravnatelja skladišč v Trstu Albertu Tozzi, podravnatelju poštnega ravnateljstva v Trstu dr. Francu Tobiasch, višjemu stavbnemu svetniku na Primorskem Rudolfu Mahnič, višjemu stavbnemu svetniku na Kranjskem Francišku Pavlin.

— **Viteški križ Franc Jožefovega reda** je podelil cesar namestniškemu tajniku v Gorici Ernestu conte Dandini de Sylva na Goriškem, okrajnemu glavarju Karlu Ekel v Logatcu, okr. glavarju na Primorskem Jožefu Gasser, višjemu okrajnemu zdravniku v Gorici dr. Edvardu Graeffe, namestniškemu tajniku v Trstu Otonu Huber, okrajnemu glavarju dr. vitez pl. Jessernigg v Celovcu, višjemu okrajnemu zdravniku v Postojni dr. Julijanu Kotzmuth, okrajnemu glavarju v Gradcu Viljemu baronu pl. Lazari, višjemu okrajnemu zdravniku v Trstu dr. Antonu Lius, policijskemu svetniku v Trstu Oskarju Podbernig, višjemu okrajnemu zdravniku v Ljubljani dr. Antonu Pregel, okrajnemu glavarju Francu Schitnik v Kranju, višjemu rač. svetniku v Ljubljani Alojziju Verderber, finančnemu svetniku v Celovcu dr. Filipu Kollmann, višjemu rač. svetniku v Ljubljani Adolfu Langhofu, okr. sodniku dr. Maks. Hantschu v Beljaku, dež. sod. svetniku dr. Henrik pl. Milost, dež. sod. svetniku dr. Henrik Neuberger v Ljubljani, drž. pravniku dr. Ed. Pajnič v Ljubljani, dež. sodn. svetniku dr. Antonu Rojic v Celju, profesorjem v Ljubljani Francišku Jeraj, Ljudevitu Lederhas in Alojziju Virbniku, agrarnemu nadzorniku v Ljubljani Ivanu Presel, gozdnemu svetniku Jožefu Rustia v Gorici, stavbnemu svetniku na Kranjskem Borislavu Bloudek.

— **Zlati zaslužni križ s krono** je podelil cesar okrajnemu komisarju Petru Benzon v Trstu, okr. kom. v Celju dr. Jožefu Fasching, policijsk. nadzorniku v Trstu Jožefu Horacek, okr. komisarju Gvidonu Kočevar pl. Kondenheim v Ljubljani, okr. kom. v Mariboru dr. Emilu Kramer, adjunktu pomožnih ravnateljstev okrajne deželne vlade v Ljubljani Matiju Kren, vod. okr. glav. v Brezicah okr. komisarju dr. Viktorju Neuwirth, okr. komisarju dr. Bogumilu Senekovič v Ljubljani, nam. koncipistu Francišku Svetek v Gorici, okr. komisarju dr. Leopoldu Zužek v Ljubljani, davčnem višjem upravitelju v Gradcu Rafaelu Dolinšek, davč. upr. v Trstu Ivanu Jacoucič, ad-

junktu pom. uradov fin. prokurature v Gradcu Andreju Kern, davčnemu višjemu upravitelju fin. ravn. v Ljubljani Maksu Lilleg, davč. upr. na Primorskem Alojziju Perko, sodniku dr. Hermanu Markl v Lipnici, vadniškemu učitelju Ivanu Krulac v Ljubljani, višjemu živno-zdravniku v Kranju Antonu Korošec in drž. inženirju na Primorskem Frideriku Nemeč.

— **Zlati zaslužni križ** je podelil cesar davčnem oficijalu na Primorskem, Humbertu Travanc, fin. konc. v Gradcu dr. Kolumbanu Vouku; koncipistu mornariške oblasti v Trstu, dr. Pavlu vitez pl. Klodič pl. Sabladolski, oficijalu jav. skladišč v Trstu Antonu Marinšek, namestniškemu koncipistu v Wagni pri Lipnici dr. Marku Ipavice, namestniškemu kancelistu v Trstu Božidarju Skokan.

— **Srebrni zaslužni križ s krono** je podelil cesar delovodju javnih skladišč v Trstu Antonu Žigon, okrajnima gozdarjema Francu Kalan v Ljubljani in Božidarju Truger v Kočevju, rudniškemu slugi v Rajblu Petru Berlok, poduradniku idrijskega rudarskega ravnateljstva Francu Vončina.

— **Srebrni zaslužni križ** je podelil cesar delovodju javnih skladišč v Trstu Danijelu Zirstein, tesarju Mihaelu Črnota in ključavničarju Andreju Piusi I. v Rajblu.

— **Značaj dvornega svetnika** je podelil cesar naslovnemu dvornemu svetniku Viljemu vitez pl. Laschan pl. Moorland v Ljubljani.

— **Naslov in značaj dvornega svetnika** je podelil cesar namestniškemu svetniku Ivanu Krekich-Strassoldo pl. Treuland in vladnima svetnikoma baronu Possaner pl. Ehrenthal in dr. Higin vitez pl. Scarpa v Trstu, višjemu dež. sodnemu svetniku v Gradcu Douglas Aichelberg, namestniškemu svetniku v Trstu Božidarju Prinzig, vseučiliškemu profesorju v Gradcu dr. Ivanu Weisz, profesorju na rudarski šoli v Ljubnu dr. Engelbertu Kobald in sekčnemu svetniku najv. računskega dvora Leopoldu Muhc.

— **Naslov in značaj namestniškega svetnika** je podeljen okrajnima glavarjema v Trstu Edmundu Fabiani in dr. Emilu pl. Fabrizio.

— **Naslov in značaj vladnega svetnika** je podelil cesar okrajnima glavarjema v Ljubljani Ivanu Kresse in Ernestu baronu Schönberger, dalje dr. Hermanu Schardinger v Celovcu.

— **Naslov vladni svetnik**, takse prost, je podeljen računskemu ravnatelju poštnega ravnateljstva v Trstu Ivanu Kristjančič, višjemu oficijalu tržnih javnih skladišč Frideriku Žigon, trg. min. pridelenemu komisarju pomorske oblasti dr. Štefanu Tomazič, višjemu oficijalu javnih skladišč v Trstu Henrik Valenčiču.

— **Naslov »vladni svetnik«** takse prost je podelil cesar ravnatelju učiteljskega v Ljubljani Antonu Črnivec in gimn. ravnatelju v Celovcu Božidarju Flora.

— **Naslov in značaj vladni svetnik brez takse** je podeljen deželnemu konservatorju na Primorskem dr. Antonu Gnirs.

— **Naslov cesarski svetnik** je podelil cesar takse prosto ravnatelju mizarske strokovne šole v Kočevju Jožefu Knabl, ravnatelju državne ljudske šole v Trstu Adolfu Brunnlechner.

— **Naslov in značaj računskega ravnatelja** je podeljen višjemu rač. svetniku Karlu pl. Placky v Celovcu.

— **Naslov in značaj ravnatelj pomožnih uradov** je podeljen adjunktu kranjske deželne vlade Ferdinandu Leske.

— **Naslov in značaj višji finančni svetnik** je podeljen v Trstu dr. Karlu Weiszu pl. Welden.

— **Naslov finančni svetnik** takse prost je podeljen v Trstu finančnemu tajniku dr. Oskarju Held.

— **Naslov in značaj višjega deželno-sodnega svetnika** takse prost je podelil cesar dež. sodn. svetniku in sodn. predstojniku dr. Jožefu Kronvogel v Št. Lenartu v Slovenskih goricah in dež. sodn. svetniku v Brezicah Jožefu Sitter.

— **Naslov in značaj prvi državni pravnik** takse prost je podelil cesar državnemu pravniku Maksu Černe v Rovinju.

— **Naslov in značaj ravnatelj zemljiške knjige** je podeljen voditelju zemljiške knjige v Mariboru Andreju Frangesch.

— **Naslov »šolski svetnik«** takse prost je podeljen profesorju ljubljanske realke okr. šolsk. nadz. dr. Henrik Svoboda.

— **Naslov »okrajni glavar«** je podelil cesar voditelju okrajnega glavarstva v Slovenjem gradcu nam. tajniku dr. Štefanu baronu pl. Neugebauer, vod. okr. glavarstva v Ptuj nam. svetniku dr. Evgenu vitez pl. Netoliczka pl. Baldershofen.

— **Konkurzni razpis**. Po okrožnici je bila vsled resignacije izpraznjena župnija Kostanjevica razpisana do dne 15. febr. 1916. Prošnje so nasloviti na c. kr. deželno vlado za Kranjsko.

— **Konferenca Sodalitatis Ss. Cordis Jesu** za dekanijo Novo mesto se vrši v ponedeljek, 14. t. m., v Novem mestu ob pol 11. uri dopoldne.

Resigniral je vsled starosti in bolehnosti na svojo župnijo g. Damijan Pavlič, župnik v Kostanjevici.

Premeščen je g. Josip Markič, kaplan v Naklem, v Boštanj.

Izjava grofa Pejačevića o miru. Grof Pejačević, bivši hrvatski minister, kateri je bil od začetka svetovne vojne interniran na Francoskem, se je te dni vrnil preko Švice v Avstrijo. Med drugim je izjavil sledeče: »Kar se tiče razpoloženja francoskega naroda, so Francozi že zelo naklonjeni miru, ali Anglija dela z vsemi sredstvi, da upliva na javno mišljenje v korist nadaljevanja vojske. Ravno zaradi tega je konec vojske takorekoč nedogleden.«

— **Razpust staročeške stranke**. Dne 6. t. m. se je vršila v Pragi seja izvršilnega odbora staročeške stranke, v kateri se je sklenilo, da se stranka razpusti in združi z novo narodno stranko. V izvršilni odbor nove stranke pošljejo Staročehi višjega ravnatelja dr. Mattuša, dr. Jož. Slavika in karolinodolskega župana Brabca.

— **Naš in tuji denar**. Pri vplačilih v Nemčijo se je do nadaljnjega določil kurz 100 mark = 140.50 K, pri vplačilih v Švico pa 100 frankov = 144 K.

— **Pomiloščena poslanca Markow in Kurylowicz**. »Nowa Reforma« poroča: Radi veleizdaje na smrt obsojena, Rusom prijazna poslanca Markow in Kurylowicz kakor njuni soobtoženci so pomiloščeni na dosmrtno ječo.

— **Praška nadškofijska stolica**. »Narodni Politika« poroča, da bo postal praški nadškof dosedanj brnski škof grof Huyn, njegov naslednik v Brnu pa grof Emanuel Waldstein, prošt v Nikolsburgu.

— **Srednjeevropski posvet o voznih redih**. Na Dunaju se je pričel 9. t. m. srednjeevropski vozni posvet, ki so se udeležili zastopniki Bolgarije, Danske, Nemčije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Avstrije, Švedske in Turčije.

— **Novice z Dobrne**. Z Dobrne se nam piše: Kakor sem vam že sporočil, se zdravil č. g. župnik Janko Munda pri usmiljenih bratih v Gradcu. Bil je že večkrat operiran. Zadnji petek se je operacija prav dobro posrečila in je upanje, da se gospod v kratkem povrne domu. Dobrnske toplice in sveži zrak gospodu župniku jako dobro ugovajata. Se priporoča znanec posebno pa tovarišem duhovnikom v memento. — Na Dobrni in sicer na Klancu so začeli premog kopati. Premog je lep in ga je veliko.

— **Trebušni tifus** se je pojavil v Št. Petru pri Novem mestu. Sodi se, da je do sedaj v Št. Petru — in sicer v vasi sami — obolelo pet oseb na tej bolezni. Eden je umrl. Ne bi bilo napačno preiskati, kje ima epidemija v Št. Petru svoj izvor. Morda v pitni vodi.

— **Obstrelil** je s samokresom v desno oko pred nekaj dnevi ob 11. uri ponoči Alojzij Skubic, 19 let star posestnikov sin iz Udij, občina Št. Jurij, okr. Ljubljana, Franca Železnikar, 17 let starega posestnikovega sina iz vasi Vito, iste občine, ter ga težko poškodoval. Zdravi se v deželni bolnišnici.

— **Nagloma** je umrl v Celovcu višji in-spektor juž. železnice inž. Moric Marckhl.

— **Redni poštni promet v Belgradu** bo odprt dne 15. t. m. Za načelnika poštne uprave je imenovan Karl Marton.

— **Otrok z dvema glavama** se je porodil v Voloski. Dete je bilo rojeno mrtvo.

Velik vihar na Tirolskem.

Inomost, 7. februarja. Zadnjih 48 ur vlada tu hud južni vihar, ki je vse izušil. Inomost zakriva južno neprodorni oblaki prahu, da na cesti ni obstati. Vihar je podrl spominski križ v Fischergasse in poškodoval hiše.

Ljubljanske novice.

+ **Leonova družba**. V soboto dne 12. februarja ob petih popoldne bo odborova seja Leonove družbe.

lj **Poročil** se je danes v cerkvi Marijinega oznanjenja rezervni poročnik gospod Anton Kodre, pravni praktikant in bivši predsednik katol. akad. društva »Zarja« z velec. gđ. Gino Radičič, hčerko uglednega trgovca v Bolu, na otoku Hvaru v Dalmaciji. Mladi dvojici obilo božjega blagoslova in sreče.

lj **Umril** je danes v deželni bolnici odgonski sprevodnik g. Josip Smrekar. Pogreb bo v petek ob pol 5. uri iz dež. bolnice.

lj **Mornar g. Alfonz Jagemann** naj se dopoldne oglasi v našem uredništvu.

Nova do'očila glede moke in kruha.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 5. februarja 1916. l., št. 3984, s katerim se izpreminjajo določila o ureditvi porabljanja žita in mlinških izdelkov.

O porabljanju kruha in moke se izdajajo tedenske in dnevne izkaznice. Izdajajo se uradno in veljajo za eno osebo.

Tedenske izkaznice se izdajajo vsakokrat za dva tedna in veljajo za oba kole-darska tedna, ki sta na njej označena.

Tedenske izkaznice se glase na 3920 g kruha ali na 2520 g kruha in 1000 g moke.

Mesto moke se smejo oddajati proti tedenskim izkaznicam tudi drugi mlinški izdelki v isti količini.

Dnevna izkaznica se glasi na 210 g (21 dkg) kruha.

Tedenske izkaznice izroča načelniku gospodarstva za njega in za vse druge pripadnike gospodarstva (gospodinjstva) poslovalnica, ki jo določi politično okrajno oblastvo (mestni magistrat). Načelnik gospodarstva je dolžen, izročiti pripadnikom gospodarstva, ki jih ne prehranjuje, na nje odpadajoče izkaznice.

Za pripadnike gospodarstva (gospodinjstva) po zmislu tega ukaza se štejejo tudi podnajemniki.

Vsako izpremembo v številu pripadnikov gospodarstva (gospodinjstva) mora načelnik gospodarstva ali njegov namestnik naznaniti oddajni poslovalnici.

Osebe, ki se navadno ne prehranjujejo v svojem lastnem ali v tujem gospodarstvu, temveč v gostilnah in krčmah, ljudskih kuhinjah in drugod (§ 3. ministrskega ukaza z dne 15. januarja 1916. l., drž. zak. št. 15) in ki smejo prejemati samo kruh, so dolžni pri prvi oddaji izkaznic (§ 5.) potem ko dobi moč ta ukaz, oziroma če stopijo pozneje v oskrbo spredaj omenjenih obratov, pri naslednji oddaji izkaznic, podati, oziroma mora zanje oddati načelnik gospodarstva (§ 5.), tozadevno izjavo pri poslovalnici, ki je za nje določena.

Spredaj imenovane osebe dobe nato njih deležu odgovarjajoče odrezke tedenskih izkaznic, ki se glase izključno samo za dobivanje kruha.

Vse druge osebe dobe v § 3. omenjene tedenske izkaznice.

Tiste osebe, ki se popolnoma preskrbujejo v človekoljubnih in dobroteljskih zavodih, učiliščih in odgojevališčih, v prisilnih delavnicah, jetnišnicah zavetiščih itd. ne dobe izkaznic. Te zavode določiti pristojni političnim okrajnim oblastvom (mestnemu magistratu).

Ti zavodi smejo dobivati kruh in moko v okviru po § 1. ministrskega ukaza z dne 26. marca 1915. l., drž. zak. št. 75, dovoljene porabne količine, brez izkaznice proti lastnemu, z zavodovim pečatom opremljenemu potrdilu; v teh potrdilih mora biti navedeno število v zavodu oskrbovanih oseb in teža dobavljene količine kruha in moke, ter morajo z njimi peki in trgovci z moko za nadomestilo za odrezke izkaznic, ravno tako postopati, kakor s temile (§ 12.).

Izkaznice imajo odrezke s količinami po teži za kruh, oziroma za kruh in moko, ki se glasi izkaznica za njih dobivanje.

Prenos izkaznice ali njenih odrezkov na druge osebe, dalje poraba izkaznic, ki so bile od oblastva določene za druge osebe, ali ki je njih veljavnost že potekla, je prepovedana; izvzeta je le dopustna medsebojna izmenjava med pripadniki istega gospodarstva.

Ravno tako je prepovedano prodajalcem kruha in moke, prilastiti si izkaznico ali njene odrezke, ako istočasno ne oddajo kruha in moke.

Predpisi tega ukaza dobe moč dne 20. februarja 1916.

Novi predpisi za izdelovanje kruha.

Počeniš z dnem 20. februarja se bo smel izdelovati kruh zopet le s primešavanjem koruzne, krompirjeve moke in drugih surogatov. Deželna vlada je izdala danes naslednji ukaz: 1. Pri obrtniškem izdelovanju kruha se sme pšenična krušna, pšenična enotna in ržena moka uporabljati samo v množini, ki ne presega 80% cele teže. Ostalih 20% naj sestoji iz nadomestnih snovi. 2. Izdelovalci kruha so dolžni, kadar prodajajo kruh, navesti nadomestne snovi, ki so se porabile za izdelavo. 3. Krušna cena, ki je določena s tuuradnim razglasom z dne 10. januarja 1916. l., dež. zak. št. 6, se s tem ne izpremeni. 4. Ta ukaz dobi moč z dnem 20. februarja 1916. l.

Krasna drama iz Turčije v KINO CENTRAL v deželnem gledališču!

Samo danes in jutri

TURKINJA MANYA.

Drama iz ruskega umetniškega življenja.

Sestavil Harry Piel.

Divne slike iz Turčije!

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika tvrdke Čuha & Jesih, »Pod Trančo« vladno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozorjamo na današnji zadeni oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

: **Naročite „Slovenca.“** :**Ako naročite**

2569

in to nemudoma storite,

- 1 srečko avstrijskega Rdečega križa
- 1 srečko ogrskega Rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanskega Rdečega križa
- 1 dobitni list 3° zemlj. srečk. iz l. 1880
- 1 dobitni list 4° ogr. hip. srečk. iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 zrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovo zastopstvo 11, Ljubljana.

Vajenca za krznarsko obrt

sprejme tvrdka

I. WANKE, izdelovanje čepic, v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

348

Prosta hrana in stanovanje.

3:6

Pozor!

Proda se:

Baraka, pripravna za prodajalno, močan voz in koleselj.

Kupujejo se:

KONJI za klanje po zmerjih cenah.

Ivan Marinšek, mesar, Glince pri Ljubljani.

V Novem mestu na Glavnem trgu se prodasta 2 lepi enonadstropni

hiši

pod zelo ugodnimi pogoji. V hišah se nahajajo velike prodajalne z 2 portaloma. Ena teh hiš je popolnoma nova, moderno zidana in še 8 let davka prosta. Hiše so za vsako veliko trgovino pripravne. Natančnejša pojasnila dajeta gg. Poučilo in Kopač v Novem mesu.

Proda se hiša

z 2 obrti in nekaj stanovanj, gozdom in njivami, ki leže ob cesti in so pripravne za stavbišča. Proda se tudi vsako posebej. Več se poizve „Pri Zvezdi“ v Spodnji Šiški št. 22.

Ria-Balsam. Jamstvenim pismom K 1—, 3 lončki K 2,50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

Za manufakturno engros-trgovino se išče zanesljivega

hlapca

z dobrimi izpričevaji.

Natančnejše se poizve: tu, Francovo nabrežje 3.

318

Ženitna ponudba!

Trgovec na Goriškem, v najlepši moški dobi, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično event. tudi z vdovo brez otrok, v starosti 20 do 30 let z nekaj premoženja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko — ki se vrne — naj se blagovoljivo poslati na upravo tega lista pod »Pomlad« št. 329.

18letni mladenič, močan in zdrav, išče službo

kletarja

Naslov: Jož. Ciglič, Spodnja Šiška, Vođnikova cesta št. 11.

328

Vajenca

za tapetniško obrt za takojšnji nastop, dalje

učenko

ki ima veselje do trgovine, sprejme Ivan Černe, zaloga pohištva, Dunajska cesta št. 28.

Trgovci!

Na Sp. Štajerskem se proda ali odda v najem, eventuelno tudi pri plačilu prevzame manjša hiša, enonadstropna hiša za trgovino z mešaním blagom. 100.000 K letnega prometa je zagotovljeno. V fari z 11 vasmi ni sposobnega trgovca. — Naslov: »Trgovina« 356 na upravnishvo Slovenca.

Anton Kodre, poročnik
Gina Kodre, roj. Radicich,
poročena & viencana.

Ljubljana, dne 10. februarja 1916.

Št. 1456.

Razpis**ustanove za vojaško**

Mestni magistrat ima za tekoče leto oddeti Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 90 kron.

Pravico do te ustanove ima reven otrok vojaškega rodu, ki je brez očeta, naj bo zakonski ali nezakonski, moškega ali ženskega spola.

Vojaškega rodu so le taki otroci, katerih oče si je bil izbral vojaški stan za svoj življenski poklic; nimajo pa do te ustanove pravico take sirote, katerih oče je vojake služil le vsled postavno bramborne ali črnovojne dolžnosti.

Prošnjam, katere je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata (srednja hiša, II. nadstropje) najkasneje do včetega 26. februarja 1916, je priložiti prošilčev rojstni list in krstni list, očetov mrtvaški list ali kak drug verodostojen dokaz njegove smrti, in — če iz teh listin očetov vojaški stan ni razviden — še dokaz da je bil oče po poklicu vojaškega stanu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 1. februarja 1916.

E 223/15

6

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Hranilnice in posojilnice v Ribnici, r. z. z. n. z. zastopane po c. kr. notarju Josipu Smodej, v Ribnici bo dne 4. marca 1916 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6, dražba posestva vl. št. 90 k. o. Ribnica, obstoječega enonadstropne hiše št. 52 z gostilniškimi prostori v sredi trga Ribnice 2 njiv s površino 5205 m² 1 njive „Obrnišča“ v cenilni vrednosti 6 K 1 vrata s površino 104 m² 3 gozdov s površino 28524 m² in solastninske pravice do zemljišča vl. št. 3. k. o. Ribnica, obstoječe iz uporabe občinskega prostora nekaterih potov in napajališč v cenilni vrednosti 10 K. s pritliklino vred, ki sestoji iz nekolikogostilniške oprave v določeni vrednosti 75 K.

Neprimičnine, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 17609 K bremenom, ki se morajo prevzeti brez zaračuna na največji ponudek 3480 K toraj posestvu z bremenom 14129 K. Najmanjši ponudek znaša 7102 K.

C. kr. okrajna sodnija II.

V Ribnici, dne 28. januarja 1916.

Elegantno

stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice in z vsemi drugimi pritliklinami, z električno razsvetljavo, na solnični legi, lepim razgledom in centralno lego se da za majev termin eventuelno tudi popreje v najem. — Naslov se izve v upravnishvo tega lista.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepricanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagodena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušena. večaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvala

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

V torek ponoči je Bog nanagloma poklical k sebi prečastitega gospoda

Janeza Ev. Tavčar

župnika v pokoju.

V molitev priporočam velečastitega gospoda tovariša vsem čč. eg. sobratom, sorodnikom in prijateljem ter vabim k pogrebu, ki bo v četrtek 10. februarja ob 10. uri dopoldne na župno pokopališče sv. Lazarja v Vodicah.

V Vođ cah, 8. februarja 1916.

Pet. Janc
župnik.

354

Potrži najgloblje žalosti naznanjamo tužno vest, da je Bog vsemogočni našega ljubljenege soproga, očeta, deda, brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Leopolda Blumauer-ja

zasebnika

danes ob pol 9. uri zjutraj po dolgi težki bolezni odrešil pozemeljskega trpljenja.

Pogreb predragega rankega bo v petek 11. t. m. ob 4. uri popoldne Radeckega cesta št. 9 na pokopališče k sv. Križu, kjer se ga položi v lastno rakev.

Žalujoči ostali.

357

Posebna obvestila se ne bodo izdajala.

Tisk: »Kotoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.